EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 24.11.2021.
COM(2021) 900 final

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI UN EIROPAS CENTRĀLAJAI BANKAI

par 2022. gada budžeta plāna projektiem: kopējais novērtējums

Kopsavilkums

Šajā paziņojumā atbilstoši Regulas (ES) Nr. 473/2013 prasībām ir apkopots Komisijas novērtējums attiecībā uz 2022. gada budžeta plāna projektiem, ko iesniegušas eurozonas dalībvalstis, un vispārējo budžeta situāciju eurozonā, arī kopējo fiskālo nostāju.

Komisijas novērtējumā ir ņemta vērā pašreizējā ekonomikas atlabšana no Covid-19 krīzes un Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējās izņēmuma klauzulas turpmāka piemērošana 2022. gadā, tomēr paredzams, ka tā tiks pārtraukta no 2023. gada. Novērtējuma pamatā ir fiskālās politikas ieteikumi, ko Padome pieņēma 2021. gada 18. jūnijā. Šos norādījumus var rezumēt šādi. Dalībvalstīm ar zemu/vidēju parādu 2022. gadā būtu jāīsteno vai jāsaglabā atbalstoša fiskālā nostāja, savukārt dalībvalstīm ar lielu parādu būtu jāizmanto Atveseļošanas un noturības mehānisms (ANM), lai finansētu papildu investīcijas atveseļošanas atbalstam, vienlaikus īstenojot piesardzīgu fiskālo politiku. Visām dalībvalstīm būtu jāsaglabā valsts finansētas investīcijas. Lai maksimāli palielinātu atbalstu ekonomikas atveseļošanai, neapdraudot turpmākās fiskālās trajektorijas un neradot pastāvīgu slogu publiskajām finansēm, valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugums būtu jākontrolē un dalībvalstīs ar lielu parādu – jāierobežo.

2022. gada budžeta plāna projektus, tai skaitā fiskālās nostājas novērtējumu eurozonā kopumā, var apkopot šādi.

1. Eurozonas ekonomiku atkalatvēršana veicina spēcīgu atveseļošanos visās dalībvalstīs un sektoros. Tiek prognozēts, ka reālā IKP pieaugums 2021. gadā pēc privātā patēriņa un investīciju atjaunošanās sasniegs 5 %. Paredzams, ka 2022. gadā ekonomiskā aktivitāte turpinās strauji pieaugt (par 4,3 %), savukārt atveseļošanās temps dažādās valstīs būs nevienmērīgs. Nenoteiktība un riski joprojām ir lieli, un tie ir lejupvērsti, un ekonomikas perspektīvai vērojami jauni un pieaugoši kavēkļi piedāvājuma jomā.
2. Dalībvalstis likvidē pagaidu ārkārtas pasākumus un arvien vairāk koncentrē atbalsta pasākumus uz atveseļošanas ilgtspēju. Kopā ar automātisko stabilizatoru darbību tas palīdz kopējai eurozonas fiskālajai pozīcijai, kas 2022. gadā ievērojami uzlabosies. Budžeta plāna projekti norāda uz kopējo nominālo deficītu 4,1 % apmērā no IKP un parāda attiecību pret IKP aptuveni 96 % apmērā 2022. gadā, kas kopumā atbilst Komisijas 2021. gada rudens prognozei. Prognožu risku materializēšanās varētu pasliktināt ekonomiskos un fiskālos rezultātus 2022. gadā salīdzinājumā ar aplēsēm budžeta plāna projektos.
3. Dalībvalstis pāriet no pasākumiem, kas saistīti ar krīzi, uz atveseļošanas atbalsta pasākumiem. Reaģējot uz pandēmiju un atbalstot atveseļošanu, dalībvalstis ir veikušas apjomīgus fiskālos pasākumus (5,2 % no IKP 2021. gadā un 2,8 % no IKP 2022. gadā). Tiek prognozēts, ka pagaidu ārkārtas pasākumi 2022. gadā lielākoties tiks pakāpeniski atcelti (3,7 % no IKP 2021. gadā, 0,4 % no IKP 2022. gadā). Savukārt atveseļošanas atbalsta pasākumi pieaugs (1,5 % no IKP 2021. gadā, 2,3 % no IKP 2022. gadā) – tas arvien vairāk ir saistīts ar ES finansētiem pasākumiem. ANM neatmaksājamais finansiālais atbalsts jeb "dotācijas" 2022. gadā finansēs 24 % no kopējiem atveseļošanas atbalsta pasākumiem. Dalībvalstis arī sniedza mājsaimniecībām un uzņēmumiem plašu likviditātes atbalstu garantiju veidā vai nodokļu un sociālās apdrošināšanas iemaksu apturēšanas veidā. Šādi pasākumi parasti neietekmē nominālo deficītu, izņemot standarta garantiju gadījumā.
4. Paredzams, ka ANM dotāciju apgūšana intensīvāk tiks veikta sākumposmā. Saskaņā ar Komisijas 2021. gada rudens prognozi un budžeta plāna projektiem paredzams, ka dalībvalstis iztērēs vairāk nekā 40 % no kopējās piešķirto ANM dotāciju summas, kamēr vēl nav pieņemts lēmums izmaksāt līdzekļus pēc atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanas. Lielākā daļa (vairāk nekā 70 %) ANM dotāciju 2020.–2022. gada periodā tiks novirzītas privāto un publisko investīciju finansēšanai, atlikušo daļu galvenokārt novirzot kārtējiem

izdevumiem, kas paredzēti, lai finansētu atveseļošanas atbalsta pasākumus, uzlabotu noturību un veicinātu zaļo un digitālo pārkārtošanos.

5. Ir plānots, ka visās dalībvalstīs 2022. gadā tiks saglabātas vai kopumā saglabātas valsts finansētas investīcijas, kā ieteikusi Padome. Prognozēto publisko investīciju īpatsvara pieaugumu IKP nosaka gan ES, gan valstu finansējuma avoti. Lielākā daļa dalībvalstu savos 2022. gada BPP ir ziņojušas par pasākumiem, kas tiks finansēti no ANM. ANM dotāciju izdevumu profils 2020.–2022. gadā eurozonas dalībvalstīs uzrāda zināmu neviendabīgumu. Dalībvalstis ar lielu parādu plāno izmantot lielāko daļu ANM dotāciju, lai finansētu papildu investīcijas, kā ieteikusi Padome.

6. Tiek prognozēts, ka eurozonas fiskālā nostāja 2020.–2022. gada periodā būs ekspansīva. Plānots, ka individuālās fiskālās nostājas gandrīz visās dalībvalstīs 2022. gadā joprojām būs atbalstošas, ievērojot korekcijas saistībā ar pagaidu ārkārtas pasākumu pakāpenisku atcelšanu. Kā ieteikusi Padome, lielākā daļa dalībvalstu ar zemu/vidēju parādu plāno fiskālo ekspansiju.

7. Pozitīvais ieguldījums no publiskajām investīcijām un citiem kapitālizdevumiem, ko finansē gan no valstu, gan ES budžetiem, ir svarīgs, taču galvenais fiskālās ekspansijas dzinējspēks 2021. un 2022. gadā ir valsts finansētie neto kārtējie primārie izdevumi. Vairākās dalībvalstīs, tostarp dažās dalībvalstīs ar augstu parādu, prognozēto atbalstošo fiskālo nostāju virzīs lielāki valsts finansētie kārtējie izdevumi vai nefinansēti nodokļu samazinājumi. Dažos gadījumos paredzams, ka tam būs ievērojama ietekme uz pamatā esošo fiskālo stāvokli. Paredzams, ka aptuveni ceturtdaļā dalībvalstu atbalstošu fiskālo nostāju virzīs investīcijas, ko finansē gan valsts, gan ES.

Komisijas atzinumos par 2022. gada budžeta plāna projektiem galvenā uzmanība ir pievērsta saskaņotībai ar Padomes 2021. gada 18. jūnija ieteikumiem. Turpmāk izklāstīts kopsavilkums par Komisijas atzinumiem, kuru pamatā ir Komisijas 2021. gada rudens prognoze.

Dalībvalstis ar augstu parādu (Beļģija, Francija, Grieķija, Itālija un Spānija)

- Kā ieteikusi Padome, visas dalībvalstis izmanto ANM, lai finansētu papildu investīcijas atveseļošanas atbalstam.
- Kā ieteikusi Padome, visas dalībvalstis saglabā valsts finansētas investīcijas.
- Padome ir ieteikusi Itālijai ierobežot valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu. Netiek prognozēts, ka tas tiks pietiekami nodrošināts, jo paredzams, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) 2022. gadā ievērojami veicinās Itālijas vispārējo atbalstošo fiskālo nostāju. Lai sekmētu piesardzīgas fiskālās politikas īstenošanu, Komisija aicina Itāliju valsts budžeta procedūras ietvaros veikt nepieciešamos pasākumus, lai ierobežotu valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu.
- Attiecībā uz Beļģiju, Franciju, Grieķiju, Itāliju un Spāniju, ņemot vērā to valdības parāda līmeni un lielās ilgtspējas problēmas vidējā termiņā pirms Covid-19 pandēmijas uzliesmojuma, pieņemot atbalstošus budžeta pasākumus, ir svarīgi saglabāt piesardzīgu fiskālo politiku, lai vidējā termiņā nodrošinātu ilgtspējīgas publiskās finanses.

Dalībvalstis ar zemu/vidēju parādu (Austrija, Kipra, Igaunija, Somija, Vācija, Īrija, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Malta, Nīderlande, Slovēnija un Slovākija)

- Kā ieteikusi Padome, visas dalībvalstis, izņemot Slovākiju un Maltu, īsteno atbalstošu fiskālo nostāju, ietverot ANM sniegto stimulu. Slovākijas ierobežojošā fiskālā nostāja tiek īstenota, ņemot vērā augsto ražošanas apjoma pieaugumu un jaunos jaudas ierobežojumus. Maltas neitrālā nostāja galvenokārt atspoguļo ļoti augstu aplēsto potenciālo izaugsmi, kamēr publiskās investīcijas sasniedz vēsturiski augstu līmeni. Tas lielā mērā atbilst Padomes ieteikumam.

- Visas dalībvalstis plāno izmantot ANM, lai atbalstītu savu atveseļošanu, bet Nīderlande vēl nav iesniegusi savu atveseļošanas un noturības plānu.
- Kā ieteikusi Padome, visas dalībvalstis saglabā vai kopumā saglabā valsts finansētas investīcijas.
- Padome ir ieteikusi Latvijai un Lietuvai kontrolēt valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu. Netiek prognozēts, ka tas tiks pietiekami nodrošināts, jo paredzams, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) 2022. gadā ievērojami veicinās šo valstu vispārējo atbalstošo fiskālo nostāju.

I. Ievads

Valstu budžeta politikas koordinācija ir svarīga ekonomikas pārvaldības sistēmas daļa ekonomiskajā un monetārajā savienībā[1]. Lai nodrošinātu šādu koordināciju, eurozonas dalībvalstis līdz oktobra vidum iesniedz Komisijai un Eurogrupai savus nākamā gada budžeta plāna projektus[2]. Ikvienā šādā plānā ir sniegts kopsavilkums par budžeta projektu, ko attiecīgās valsts valdība plāno iesniegt valsts parlamentam. Komisija par katru plānu sniedz atzinumu, kurā novērtēts, vai tas atbilst attiecīgās dalībvalsts saistībām, kas izriet no Stabilitātes un izaugsmes pakta. Komisijas atzinumi sniedz politikas ieteikumus valstu valdībām un informē valstu parlamentus, lai atvieglotu tādu budžetu pieņemšanu, kas atbilst ES fiskālajiem noteikumiem. Komisija arī sniedz vispārēju novērtējumu par visas eurozonas budžeta stāvokli un perspektīvām.

Komisijas novērtējums ir balstīts uz ieteikumiem par atjauninātajām stabilitātes programmām, ko Padome pieņēma 2021. gada 18. jūnijā. Šogad Covid-19 pandēmijas kontekstā fiskālie ieteikumi ir kvalitatīvi un neietver skaitliskas budžeta prasības. Tas atspoguļo to, ka 2022. gadā turpinās piemērot Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējo izņēmuma klauzulu, kuru Komisija un Padome aktivizēja 2020. gada martā[3]. Pamatojoties uz pašreizējām prognozēm, sagaidāms, ka vispārējā izņēmuma klauzula no 2023. gada tiks deaktivizēta.

Attiecībā uz 2022. gadu ieteikumos galvenā uzmanība tika pievērsta fiskālās nostājas vispārējam virzienam un struktūrai, arī izdevumiem, ko finansē no ANM un citiem ES līdzekļiem. Pagaidu ārkārtas pasākumi netika ņemti vērā. Padome ieteica dalībvalstīm ar zemu/vidēju parādu īstenot vai saglabāt atbalstošu fiskālo nostāju, savukārt dalībvalstīm ar lielu parādu būtu jāīsteno piesardzīga fiskālā politika un jāizmanto ANM, lai finansētu papildu investīcijas atveseļošanas atbalstam. Visām dalībvalstīm tiks ieteikts saglabāt valsts finansētas investīcijas. Lai maksimāli palielinātu atbalstu ekonomikas atveseļošanai un nodrošinātu fiskālo stabilitāti, neapdraudot turpmākās fiskālās trajektorijas un neradot pastāvīgu slogu publiskajām finansēm, valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugums būtu jākontrolē un dalībvalstīm ar lielu parādu – jāierobežo.

Vidējā termiņā visām dalībvalstīm tika ieteikts panākt piesardzīgu fiskālo stāvokli un nodrošināt fiskālo stabilitāti, vienlaikus palielinot investīcijas izaugsmes potenciāla

[1] Kā izklāstīts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 473/2013 (2013. gada 21. maijs) par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs (OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp.).

[2] Gandrīz visas eurozonas dalībvalstis 2022. gada budžeta plāna projektus iesniedza līdz 2021. gada 15. oktobrim, kā noteikts Regulā (ES) Nr. 473/2013. Itālija savu plānu iesniedza 20. oktobrī. Francija iesniedza atjauninātu plānu 22. oktobrī. Komisijas atzinuma pamatā ir atjauninātā plāna novērtējums. Komisija nav pieņēmusi atzinumu par Portugāles iesniegto budžeta plāna projektu, jo Portugāles parlaments noraidīja budžeta projektu, kas bija tās plāna pamatā. Komisija savā 2021. gada 15. novembra vēstulē aicināja Portugāles iestādes savlaicīgi iesniegt budžeta plāna projektu, tiklīdz valdība Portugāles parlamentam iesniegs jaunu likumprojektu par valsts budžetu 2022. gadam. Iesniegšanai jānotiek vismaz vienu mēnesi pirms jaunā likumprojekta pieņemšanas valsts parlamentā.

[3] Paziņojumā Padomei par Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējās izņēmuma klauzulas iedarbināšanu (Briselē, 20.3.2020., COM(2020) 123 final) Komisija pauda viedokli, ka, ņemot vērā paredzamo nopietno ekonomikas lejupslīdi Covid-19 uzliesmojuma dēļ, ir izpildīti nosacījumi vispārējās izņēmuma klauzulas iedarbināšanai. Dalībvalstu finanšu ministri 2020. gada 23. martā piekrita Komisijas novērtējumam.

palielināšanai. Minēto ieteikumu mērķis bija arī nodrošināt, ka valsts fiskālās politikas struktūra veicina ilgtspējīgu atveseļošanu, kas atbilst zaļajai un digitālajai pārejai[4].

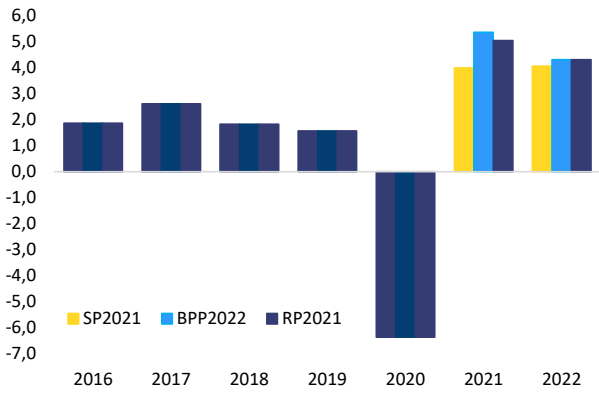
Šis paziņojums tiek sniegts divējādā nolūkā. Pirmkārt, tas sniedz kopainu par budžeta politiku eurozonas mērogā, balstoties uz visu valstu novērtējumu par iesniegtajiem budžeta plāna projektiem. Šis pasākums atspoguļo pavasarī veikto stabilitātes programmu novērtējumu dažādās valstīs. Otrkārt, tajā sniegts pārskats par budžeta plāna projektiem valstu līmenī un izskaidrota Komisijas pieeja to novērtēšanai, jo īpaši attiecībā uz fiskālajiem pasākumiem, kas veikti, lai atbalstītu Savienības ilgtspējīgu atveseļošanu pēc Covid-19 pandēmijas.

II. Galvenie konstatējumi attiecībā uz eurozonu

Ekonomikas prognoze

Eurozonas ekonomiku atkalatvēršana veicina spēcīgu atveseļošanos visās dalībvalstīs un sektoros. Epidemioloģiskā stāvokļa uzlabošanās un pārvietošanās ierobežojumu mīkstināšana 2021. gada 2. ceturksnī izraisīja spēcīgu ekonomiskās aktivitātes atjaunošanos eurozonā, kas 3. ceturksnī vēl vairāk paātrinājās. Komisijas 2021. gada rudens prognozē bija paredzēts, ka reālā IKP pieaugums gadā kopumā sasniegs 5,0 % (pēc 6,4 % samazinājuma 2020. gadā). Eurozonas ekonomika līdz gada beigām sasniegs pirmspandēmijas līmeni ceturkšņu griezumā, lai gan joprojām būs zem pirmskrīzes tendences līmeņa, kuru tagad tiek prognozēts sasniegt 2023. gadā. Atveseļošanu veicina privātā patēriņa un investīciju atjaunošanās. Privātā patēriņa pieaugums ir saistīts ar mājsaimniecību rīcībā esošo ienākumu pieaugumu un uzkrājumu tempa samazināšanos līdz vēsturiskam līmenim, savukārt investīciju pieaugumu veicina labvēlīgi finansēšanas nosacījumi korporatīvajā sektorā, ANM radītais stimuls un spēcīga aktivitāte būvniecības sektorā. Ievērojamais eksporta pieaugums veicina ekonomisko aktivitāti, īpaši apstrādes rūpniecībā. Tomēr paredzams, ka atveseļošana dažādās valstīs un nozarēs būs nevienmērīga. Paredzams, ka divpadsmit eurozonas dalībvalstis līdz 2021. gada beigām

2.1. grafiks. **Eurozona. Reālā IKP pieaugums, 2016.-2022. gads (%)**

Avoti: 2022. gada budžeta plāna projekti (BPP), Eiropas Komisijas 2021. gada rudens prognoze (RP) un 2021. gada stabilitātes programmas (SP).

[4] Ieteikumos par atjauninātajām stabilitātes programmām, ko Padome pieņēma 2021. gada 18. jūnijā, tā ieteica visām dalībvalstīm: "Lai nodrošinātu ilgtspējīgu un iekļaujošu atveseļošanu, īpašu uzmanību pievērst publisko finanšu struktūrai gan budžeta ieņēmumos, gan izdevumos, un budžeta pasākumu kvalitātei. Prioritāri veikt ilgtspējīgas un izaugsmi veicinošas investīcijas, jo īpaši investīcijas, ar ko atbalsta zaļo un digitālo pārkārtošanos. Prioritāri īstenot fiskālās strukturālās reformas, kas palīdzēs nodrošināt finansējumu valsts politikas prioritātēm un sekmēs publisko finanšu ilgtspēju ilgtermiņā, tostarp, attiecīgā gadījumā stiprinot visiem pieejamu veselības un sociālās aizsardzības sistēmu tvērumu, adekvātumu un ilgtspēju."

atgriezīsies pie pirmspandēmijas ražošanas apjoma ceturkšņu griezumā, piecās dalībvalstīs[5] tas notiks 2022. gada laikā un vienā[6] – 2023. gada sākumā. Runājot par nozaru darbību, kontaktietilpīgās pakalpojumu nozares lielā mērā guva labumu no epidemioloģisko ierobežojumu samazināšanas 2021. gada otrajā ceturksnī, bet pievienotā vērtība šajās nozarēs saglabājās ievērojami zem pirmspandēmijas līmeņa. Turpretī apstrādes rūpniecība strauji atgūstas, taču to kavē ierobežojumi un traucējumi globālajās piegādes ķēdēs, piemēram, izejvielu un starpproduktu, jo īpaši pusvadītāju, trūkums. BPP makroekonomikas prognozes 2021. gadam kopumā ir optimistiskākas nekā Komisijas 2021. gada rudens prognozē – kopējais eurozonas IKP pieaugums BPP tiek prognozēts 5,4 %[7] apmērā salīdzinājumā ar 5 % Komisijas prognozē (2.1. grafiks un IV.1. tabula pielikumā). Paredzams, ka 2022. gadā ekonomiskā aktivitāte turpinās strauji pieaugt, sasniedzot 4,3 %. Kopējās 2022. gada eurozonas IKP pieauguma prognozes neatšķiras. Gan Komisijas 2021. gada rudens prognoze, gan BPP paredz ievērojami lielāku izaugsmi 2021. gadā (attiecīgi 5 % un 5,4 %) salīdzinājumā ar 2021. gada stabilitātes programmām (kur izaugsme tika lēsta 4 % apmērā) un nedaudz lielāku izaugsmi 2022. gadā.

Nenoteiktība un riski joprojām ir lieli, un tie ir lejupvērsti, un ekonomikas perspektīvai vērojami jauni un pieaugoši kavēkļi piedāvājuma jomā. Galvenais nenoteiktības avots joprojām ir pandēmijas attīstība gan eurozonā, gan ārpus tās. Eurozonā vakcinācijas aptvere ir ievērojami samazinājusi smagu saslimšanas gadījumu un nāves gadījumu skaitu, samazinot valdību noteikto ierobežojumu stingrību. Tā rezultātā pandēmijas ietekme uz saimniecisko darbību ir ievērojami mazinājusies. Ārpus eurozonas (un ES kopumā) situācija ir neviendabīga, un īpaši jaunietekmes valstis ir neaizsargātas pret jauniem pārvietošanās ierobežojumiem, ņemot vērā zemos vakcinācijas rādītājus. Saimnieciskās darbības traucējumi šajos reģionos var negatīvi ietekmēt eurozonas ekonomiku, ņemot vērā to ražošanas ķēžu integrāciju pasaules mērogā. Pandēmija arī veicina piedāvājuma ierobežojumu saasināšanos, kas kavē saimniecisko darbību eurozonā un kam varētu būt turpmāka negatīva ietekme, ja šī situācija vēl pasliktinātos. Papildu lejupvērstu riska faktoru rada pastāvīgais inflācijas spiediens, ko dažos sektoros veido augstās enerģijas cenas un darbaspēka trūkums.

Fiskālā perspektīva

Paredzams, ka kopējais eurozonas nominālais deficīts 2022. gadā samazināsies galvenokārt sakarā ar ārkārtas atbalsta pasākumu likvidēšanu un automātisko stabilizatoru darbību (2.2. grafiks un IV.2. tabula pielikumā**).** Budžeta plāna projekti norāda uz kopējo nominālo deficītu 4,1 % apmērā no IKP 2022. gadā, kas ir mazāk nekā 2021. gadā prognozētie 7,5 % no IKP (bet vairāk nekā 7,2 % no IKP 2020. gadā). Šīs deficīta prognozes ir nedaudz lielākas nekā Komisijas 2021. gada rudens prognozē (7,1 % no IKP 2021. gadā un 3,9 % no IKP 2022. gadā), bet iezīmē būtisku samazinājumu salīdzinājumā ar 2021. gada stabilitātes programmām, kurās bija prognozēts, ka

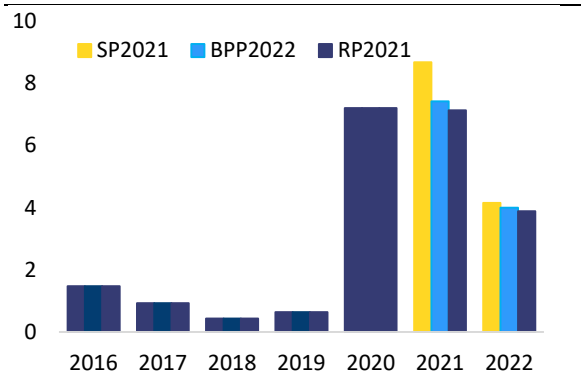
[5] Šīs dalībvalstis ir Vācija, Grieķija, Itālija un Malta.

[6] Spānija.

[7] Optimistiskākas kopējās IKP pieauguma prognozes 2021. gadam BPP salīdzinājumā ar Komisijas 2021. gada rudens prognozi ir saistītas ar optimistiskākām prognozēm dažās lielās eurozonas dalībvalstīs, nevis ar vispārēju tendenci. Prognožu atšķirības šajās dalībvalstīs parasti ir saistītas ar laika grafiku, jo BPP tika sagatavoti, pirms tika publiskoti papildu dati par IKP, kas tika integrēti Komisijas 2021. gada rudens prognozē.

2022. gadā kopējais deficīts būs 6,8 % apmērā no IKP (samazinājums salīdzinājumā ar 8,7 % no IKP 2021. gadā). Paredzamā kopējā deficīta uzlabošanās 2022. gadā galvenokārt ir saistīta ar ārkārtas atbalsta pasākumu likvidēšanu un automātisko stabilizatoru darbību, turpinoties ekonomikas atlabšanai. Visas eurozonas dalībvalstis 2022. gadā plāno ievērojami zemāku deficītu nekā 2021. gadā. Lielākais kritums par vairāk nekā 4 procentpunktiem no IKP ir plānots Grieķijā (līdz 3,7 % no IKP 2022. gadā), Latvijā (līdz 4,8 %) un Maltā (līdz 5,6 %). Kopumā vienpadsmit dalībvalstis 2022. gadā plāno deficītu virs 3 % no IKP.

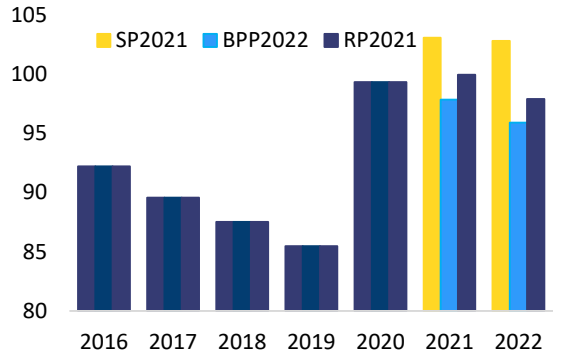
2.2. grafiks. **Eurozona. Nominālais deficīts, 2016.-2022. gads (% no IKP)**

Avoti: 2021. gada budžeta plāna projekti (BPP), Eiropas Komisijas 2021. gada rudens prognoze (RP) un 2021. gada stabilitātes programmas (SP).

Paredzams, ka kopējā eurozonas parāda attiecība pret IKP 2022. gadā nedaudz samazināsies, pateicoties labvēlīgai procentu likmju un izaugsmes tempa starpībai (2.3. grafiks un IV.3. tabula pielikumā). Budžeta plāna projektos prognozēts, ka parāda attiecība 2021. gadā sasniegs 98 % no IKP (samazinājums no 99 % 2020. gadā) un atkal samazināsies 2022. gadā līdz aptuveni 96 %[8]. Šī prognoze ir zemāka nekā Komisijas 2021. gada rudens prognoze (100,0 % no IKP 2021. gadā un 97,9 % no IKP 2022. gadā). Kopumā primārais deficīts turpinās negatīvi ietekmēt parāda dinamiku 2022. gadā, savukārt procentu likmju un izaugsmes tempa starpība veicinās parāda attiecības samazināšanos (2.4. grafiks).

2.3. grafiks. **Eurozona. Valsts parāds, 2016.-2022. gads (% no IKP)**

Avoti: 2021. gada budžeta plāna projekti (BPP), Eiropas Komisijas 2021. gada rudens prognoze (RP) un 2021. gada stabilitātes programmas (SP).

Parāda prognozes turpmākajiem gadiem ir pakļautas ievērojamai nenoteiktībai. Stohastiskās simulācijas, kurās centrālajam scenārijam piemēro plašu makroekonomisko satricinājumu klāstu, liecina, ka eurozonas parāda attiecība pret IKP 2022. gadā, visticamāk, būs no 89 % līdz 107 % no IKP un 2026. gadā – no 79 % līdz 112 % no IKP (III pielikums). Paredzams, ka šī attiecība vidējā termiņā lēnām samazināsies, jo pakāpeniski mazināsies Covid-19 krīzes ietekme uz publiskajām finansēm. Iespējamās saistības, kas izriet no publisko garantiju sniegšanas, lai uzturētu saimniecisko darbību un nozares, kuras īpaši skārusi pandēmija, kopumā tiktu atspoguļotas valsts parādā un deficītā tikai tad, ja tās tiktu pieprasītas, izņemot standarta garantiju gadījumā[9].

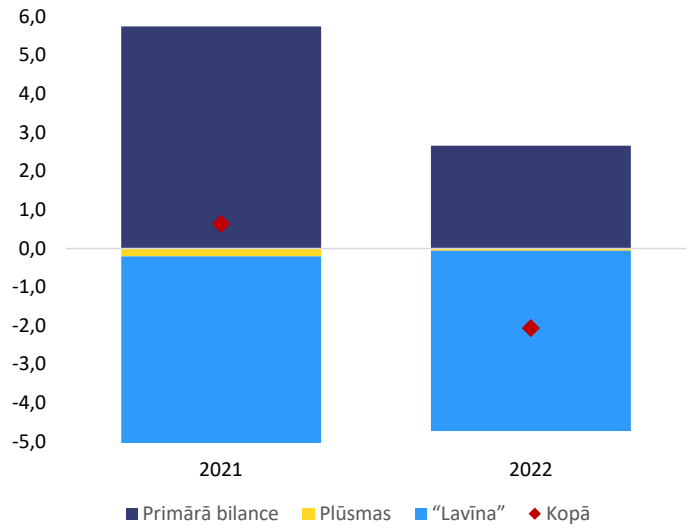
[8] Vienīgās dalībvalstis, kurās 2022. gadā tiek prognozēts parāda attiecības pieaugums, ir Beļģija, Igaunija, Latvija un Malta. Lielākā daļa dalībvalstu, kurās pirmskrīzes parāda attiecība bija visaugstākā, 2022. gadā plāno uzlabojumu.

[9] Dažos gadījumos valdības, reaģējot uz Covid-19 krīzi, izdeva standarta garantijas; saistībā ar šādām garantijām jau no paša sākuma tiek reģistrēta aplēstā deficīta ietekme saskaņā ar EKS 2010 noteikumiem. Lai gan saglabājas liela nenoteiktība, tas mazina garantiju potenciālo ietekmi uz nākotnes deficītu. Tas jo īpaši attiecas uz Itāliju, kur

Iespējamās saistības, kas uzkrātas Covid-19 krīzes laikā, norāda uz lielām atšķirībām starp dalībvalstīm,

(1. ielaidums). Parāda attiecība arī turpinās pieaugt, ja pieaugs procentu likmes. No otras puses, vairāki faktori mazina fiskālās stabilitātes riskus. Šie faktori ietver parāda atmaksas termiņa pagarināšanu pēdējos gados[10], stabilus finansējuma avotus, vēsturiski zemas aizņēmumu izmaksas[11] un tādas ES iniciatīvas kā Eiropas pagaidu atbalsta instruments bezdarba riska mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*) un jo īpaši *Next Generation EU* un Atveseļošanas un noturības mehānismu (ANM). Turklāt Eiropas Centrālo banku sistēma tur ievērojamu valdības parāda īpatsvaru (15-30 % apmērā) lielākajā daļā eurozonas valstu[12].

2.4. grafiks. **Eurozona. Parāda attiecības izmaiņu sadalījums, 2021.-2022. gads (procentpunkti no IKP)**

Piezīme. "Lavīnas" efekts attiecas uz procentu likmju, inflācijas un reālā IKP pieauguma neto ietekmi (t. i., procentu likmju un izaugsmes tempa starpību) uz parāda dinamiku.
Avots: Eiropas Komisijas 2021. gada rudens prognoze.

1. ielaidums. Garantijas 2022. gada budžeta plāna projektos

Papildus pasākumiem, kuriem ir tieša ietekme uz budžetu, dalībvalstis, reaģējot uz Covid-19 krīzi, ekonomikai ir sniegušas plašu likviditātes atbalstu – galvenokārt publisku garantiju veidā. Šie pasākumi ir sekmējuši banku sektora veiktu pastāvīgu kreditēšanu ekonomikā un labvēlīgu finansēšanas nosacījumu efektīvu pārnesi uz visām tautsaimniecības nozarēm, kā arī mazinājuši pagaidu likviditātes ierobežojumus. Dažas dalībvalstis savos BPP ir uzsvērušas šādu pasākumu efektivitāti, lai saglabātu uzticēšanos un tādējādi ierobežotu krīzes ietekmi uz nodarbinātību.

Paredzams, ka līdz ar ierobežojošo pasākumu atvieglošanu un tai sekojošo atlabšanu ar Covid-19 krīzi saistīto publisko garantiju sniegšana sasniegs savu maksimumu, jo daudzas garantiju shēmas jau ir beigušās vai beigsies 2021. gada beigās. To apstiprina informācija BPP, kuros bieži paredzēts, ka iespējamo saistību līmenis no 2022. gada sāks samazināties, atspoguļojot arī gaidāmo ekonomikas atveseļošanu. BPP sniegtā informācija arī liecina, ka dažās shēmās faktiskais izlietojums, kas

garantiju uzkrājums 2020. gadā pieauga visvairāk: tā kā 2020. gadā izdotās garantijas, reaģējot uz Covid-19 krīzi, lielākoties bija standarta garantijas, zaudējumi, kas saistīti ar gaidāmajiem nākotnes garantijas pieprasījumiem (0,7 % no IKP), jau bija atspoguļoti 2020. gada deficītā.

[10] Vidējais termiņš eurozonā pašlaik ir 7,9 gadi (ko aprēķina kā vienkāršu vidējo dzēšanas termiņu eurozonas dalībvalstīs).

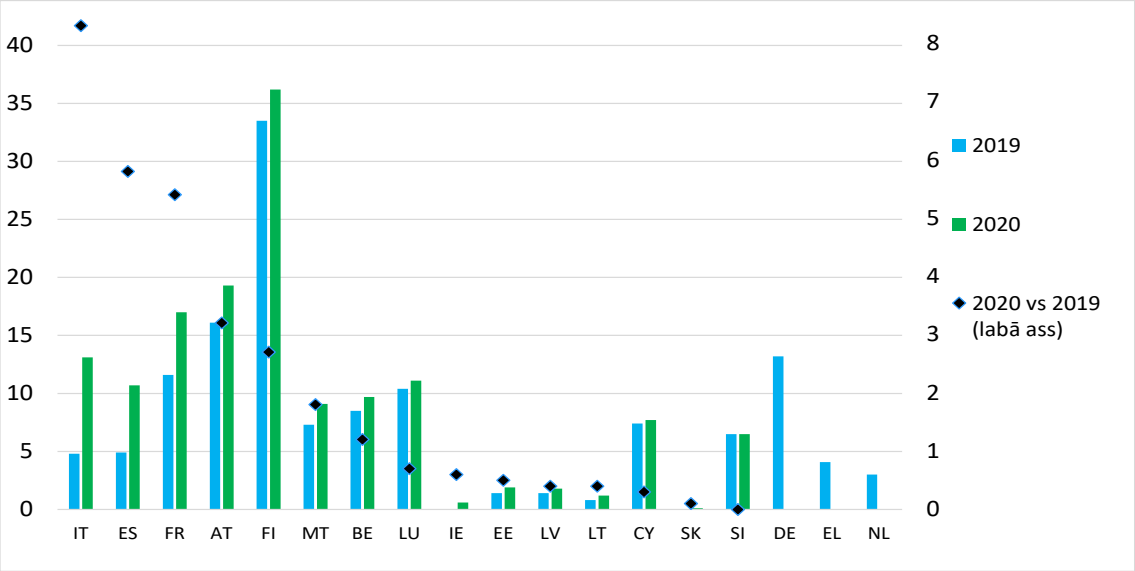
[11] Eurozonā kopumā 2020. gadā netiešā procentu likme bija 1,5 %.

[12] 2020. gada dati, avots: Valdības finanšu statistika, ECB.

atspoguļojas valdības faktiskajās iespējamajās saistībās, saglabājas mērens salīdzinājumā ar sākotnēji paziņoto maksimālo apjomu.

Pamatojoties uz esošajiem pierādījumiem, uzkrāto valdības garantiju pieaugums līdz šim vairumā gadījumu ir bijis mērens (sk. B1.1. grafiku) un kopumā mazāks nekā lielās finanšu krīzes laikā. Ir vērts atzīmēt, ka sniegto garantiju summa pati par sevi nav saistīta ar to pieprasīšanas varbūtību, jo to nosaka citi aspekti, īpaši to uzņēmumu maksātspēja, kuri garantijas tika izmantojuši.

B1.1. grafiks. Eurozona. Uzkrātās valdības garantijas, 2019. un 2020. gads (% no IKP)

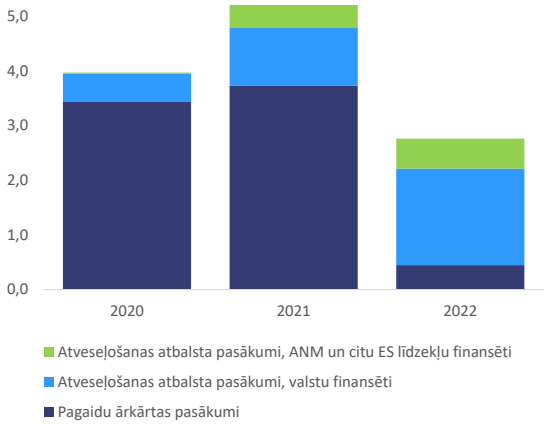

Avots: *Eurostat* (gov_10dd_guar and gov_cl_guar); dati par Vāciju, Grieķiju un Nīderlandi par 2020. gadu nav pieejami.

Fiskālie pasākumi, reaģējot uz Covid-19 pandēmiju – no ārkārtas pasākumiem līdz atveseļošanai

Reaģējot uz epidemioloģiskās situācijas pasliktināšanos 2021. gada sākumā, dalībvalstis saglabāja apjomīgus fiskālos pasākumus. Saskaņā ar Komisijas aplēsēm pagaidu ārkārtas pasākumi[13] 2020. gadā sasniedza 3,4 % no IKP; tie bija aptuveni 85 % no visiem minētajā gadā veiktajiem diskrecionārajiem fiskālajiem pasākumiem (2.5. grafiks). Saskaņā ar aplēsēm citi vispārēja rakstura pasākumi, kas atbalsta atveseļošanu (pagaidu vai pastāvīgi), piemēram, papildu publiskie darbi vai netiešo nodokļu samazinājumi, 2020. gadā sasniedza 0,5 % no IKP[14]. Paredzams, ka pagaidu ārkārtas pasākumu izmaksas 2021. gadā palielināsies līdz 3,7 % no IKP. Pagaidu ārkārtas pasākumu pieaugums galvenokārt ir saistīts ar jaunu vai paplašinātu pasākumu pieņemšanu, reaģējot uz vajadzību pēc jauniem saimnieciskās darbības ierobežojumiem gada pirmajā pusē. Tiek prognozēts, ka atveseļošanas atbalsta pasākumu izmaksas (ko finansē gan no valstu avotiem, gan no ES) 2021. gadā palielināsies līdz 1,5 % no IKP, ieskaitot ES finansētus pasākumus 0,4 % apmērā no IKP.

2.5. grafiks. **Eurozona. Pagaidu ārkārtas pasākumi un atveseļošanas atbalsta pasākumi, 2020.–2022. gads (% no IKP)**

Piezīme. Grafikā parādītas kopš 2020. gada pieņemto pasākumu izmaksas 2022. gadā. Pagaidu ārkārtas pasākumu definīciju sk. 2. ielaidumā. Atveseļošanas atbalsta pasākumu definīciju sk. 12. zemsvītras piezīmē.
Avoti: 2022. gada budžeta plāna projekti un Eiropas Komisijas 2021. gada rudens prognoze.

Tiek prognozēts, ka pagaidu ārkārtas pasākumi 2022. gadā lielākoties tiks pakāpeniski atcelti, jo dalībvalstis pāries uz atveseļošanas atbalsta pasākumiem. Saskaņā ar Komisijas prognozi 2022. gadā pagaidu ārkārtas pasākumi sasniegtu mazāk kā 0,5 % no IKP, bet atveseļošanas atbalsta pasākumi — 2,3 % no IKP. Minētie atveseļošanas atbalsta pasākumi veidotu aptuveni 85 % no kopējiem diskrecionārajiem fiskālajiem pasākumiem 2022. gadā, kas ir pretēji situācijai 2020. gadā. Tas apstiprina, ka pāreja uz atveseļošanas atbalstu patiešām notiek. Arvien lielāka daļa no šā atveseļošanas atbalsta ir saistīta ar ES finansētiem pasākumiem, īpaši ANM dotācijām, no kurām 2022. gadā tiks finansēti 24 % no kopējiem atveseļošanas atbalsta pasākumiem jeb 0,5 % no IKP. Tomēr dažu ārkārtas pasākumu termiņu var pagarināt, ja epidemioloģiskā situācija pasliktināsies. Turklāt dalībvalstis var pieņemt vai paplašināt pasākumus, lai novērstu nesenā enerģijas cenu straujā pieauguma ekonomisko un sociālo ietekmi.

[13] Ārkārtas pasākumu nošķiršanas iemesls ir tāds, ka to ieviešanas piemērotība būtu jāvērtē nevis saistībā ar ekonomikas stāvokli, bet gan sabiedrības veselības stāvokli un ierobežojumiem, kas tam vajadzīgi. Pagaidu ārkārtas pasākumu definīciju sk. 2. ielaidumā.

[14] Atveseļošanas atbalsta pasākumi ir fiskāli pasākumi, kas ieviesti kopš 2020. gada marta, lai nodrošinātu ilgtspējīgu atveseļošanu pēc Covid-19 pandēmijas. Šie pasākumi var būt pagaidu vai pastāvīgi pasākumi; dažus no tiem var finansēt no ANM dotācijām. Ja minētie pasākumi ietekmē budžeta bilanci pēc 2022. gada, tos uzskata par pastāvīgiem. Šie pasākumi var izpausties kā publisku investīciju, kapitāla pārvedumu, kārtējo izdevumu vai ieņēmumu pasākumi (nodokļu samazinājumi). Attiecībā uz fiskālā atbalsta pasākumu sastāvu dalībvalstīm būtu jāievēro Padomes 18. jūnija ieteikums nodrošināt ilgtspējīgu un noturīgu atveseļošanu.

ANM finansēto izdevumu tendences

Komisijas 2021. gada rudens prognozē un 2022. gada budžeta plāna projektos tiek prognozēts, ka ANM dotāciju (neatmaksājama finansiālā atbalsta) apgūšana tiks intensīvāk veikta sākumposmā, jo lielākā daļa dotāciju ir paredzētas privāto un publisko investīciju finansēšanai[15].

ANM sniedz dalībvalstīm finansiālu atbalstu investīcijām un reformām gan ar dotācijām, gan aizdevumiem. Šajā iedaļā aplūkotas tikai tendences attiecībā uz ANM dotācijām, jo tās ir budžeta pozīcijas "virs svītras". Turpretī ANM aizdevumi ir finansēšanas pozīcijas "zem svītras", kas ir līdzīgi citiem aizdevumiem, par kuriem valsts ir noslēgusi līgumus starptautiskajos finanšu tirgos, lai sevi finansētu[16]. Pamatojoties uz Komisijas 2021. gada rudens prognozi, ANM dotāciju kopējais izdevumu profils tiks intensīvāk izmantots sākumposmā, proti, 42 % no kopējās ANM dotāciju summas eurozonas dalībvalstīm tiks iztērēti līdz 2022. gada beigām, kamēr vēl nav pieņemts lēmums izmaksāt līdzekļus pēc atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanas, un aptuveni 67 % – līdz 2023. gada beigām. IKP izteiksmē no ANM finansētie izdevumi 2022. gadā tiek lēsti vairāk nekā 0,5 % apmērā no IKP un 0,5 % apmērā 2023. gadā. Līdzīga situācija vērojama BPP, proti, aptuveni 44 % no kopējās ANM dotāciju summas eurozonas dalībvalstīm tiks iztērēti līdz 2022. gada beigām, kamēr vēl nav pieņemts lēmums izmaksāt līdzekļus pēc atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanas, un aptuveni 65 % – līdz 2023. gada beigām. Maksājumi dalībvalstīm no ANM sākās 2021. gada vasarā priekšfinansējuma veidā (līdz šim vairāk nekā 34 miljardi EUR ANM dotāciju veidā) pēc tam, kad tika apstiprināti pirmie atveseļošanas un noturības plāni (ANP). Tiek lēsts, ka eurozonas dalībvalstis 2021. gadā ir iztērējušas aptuveni 17 % no kopējām ANM

2.6. grafiks. **Izdevumi, ko finansē no ANM dotācijām, 2020.–2022. gads (% no kopējām izmaksām)**

Avots: Eiropas Komisijas 2021. gada rudens prognoze.

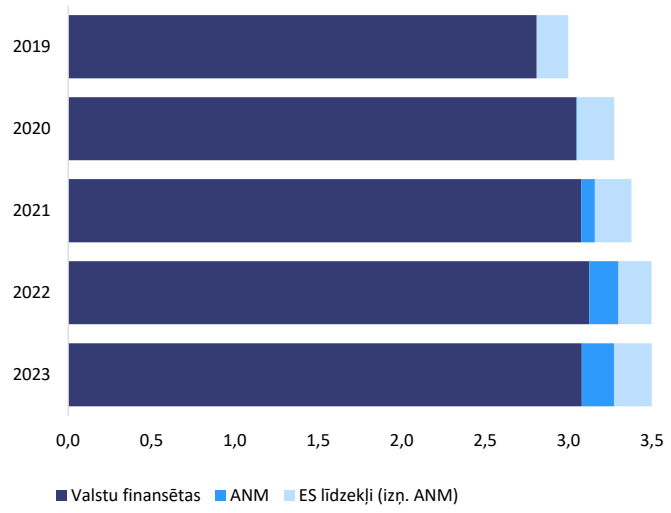
[15] Šajā paziņojumā un BPP atzinumos ir izmantota nacionālo kontu investīciju definīcija, savukārt ANM izmantots plašāks investīciju jēdziens. ANM regulā investīcijas ir definētas kā kapitāla veidošana tādās jomās kā pamatkapitāls, cilvēkkapitāls un dabas kapitāls. Tas attiektos arī, piemēram, uz tādiem nemateriālajiem aktīviem kā dati, intelektuālais īpašums un prasmes. Pamatkapitāls kopumā ir līdzvērtīgs bruto pamatkapitāla veidošanas jēdzienam, kuru izmanto nacionālajos kontos (piemēram, infrastruktūra, ēkas, kā arī daži nemateriālie aktīvi (pētniecība un izstrāde, patenti vai programmatūra)). Cilvēkkapitāls tiek uzkrāts ar izdevumiem veselības, sociālās aizsardzības, izglītības, apmācības un prasmju apguves jomā utt. Dabas kapitālu stiprina darbības, kuru mērķis ir palielināt atjaunojamo dabas resursu īpatsvaru, aizsargāt vai atjaunot vidi (piemēram, emisiju samazināšana, zemes atjaunošana, mežu atjaunošana) vai mazināt klimata pārmaiņas/pielāgoties tām.

[16] Atšķirībā no izdevumiem, ko finansē no ANM aizdevumiem, izdevumi, kurus finansē no ANM dotācijām, tiek kompensēti ar atbilstošiem ieņēmumiem un tāpēc nav tieši redzami vispārējās valdības bilancē.

dotācijām, kas atbilst aptuveni 0,4 % no eurozonas IKP. Pamatojoties uz Komisijas 2021. gada rudens prognozi, apmēram 72 % no ANM dotācijām 2020.–2022. gada periodā tiktu novirzīti gan publisko, gan privāto investīciju atbalstam (aptuveni 47 % atbalstītu privātās investīcijas ar kapitāla pārvedumiem, savukārt aptuveni 25 % finansētu publiskās investīcijas ar bruto pamatkapitāla veidošanu). Atlikušās ANM dotācijas tiktu novirzītas kārtējiem izdevumiem (aptuveni 27 %) un nodokļu samazinājumiem (aptuveni 1 %), ko dalībvalstis izmanto, lai finansētu atveseļošanu, uzlabotu noturību un sekmētu zaļo un digitālo pārkārtošanos. Līdzīgas tendences izriet no dalībvalstu BPP: aptuveni 74 % no ANM dotācijām 2020.–2022. gada periodā tiks novirzīti investīciju izdevumiem, tās gandrīz vienādi sadalot starp publiskajām investīcijām (aptuveni 38 %) un privātajām investīcijām (aptuveni 36 %). Sagaidāms, ka atlikušās dotācijas tiks novirzītas lielākoties kārtējiem izdevumiem (aptuveni 25 %) un nodokļu samazinājumiem (aptuveni 1 %), ko dalībvalstis izmanto, lai finansētu atveseļošanu, uzlabotu noturību un sekmētu zaļo un digitālo pārkārtošanos.

Prognozēto publisko investīciju īpatsvara pieaugumu IKP nosaka gan ES, gan valstu finansējuma avoti. Komisijas 2021. gada rudens prognozē paredzēts, ka eurozonas kopējo publisko investīciju attiecība pret IKP palielināsies no 2,8 % 2019. gadā līdz aptuveni 3,2 % 2022. gadā, jo finansējums no ES un valstu avotiem būs lielāks. Ievērojama daļa no palielinātā ES finansējuma ir saistīta ar ANM dotāciju izmantošanu. Tajā pašā laikā tiek prognozēts, ka valsts finansētās investīcijas 2022. gadā kopumā tiks saglabātas, jo paredzams, ka visas dalībvalstis saglabās valsts finansēto investīciju īpatsvaru IKP vismaz tādā līmenī, kāds bija 2021. gadā.

2.7. grafiks. Publiskās investīcijas eurozonā, 2019.–2023. gads (% no IKP)

Avots: Eiropas Komisijas 2021. gada rudens prognoze.

Eurozonas fiskālās nostājas novērtējums

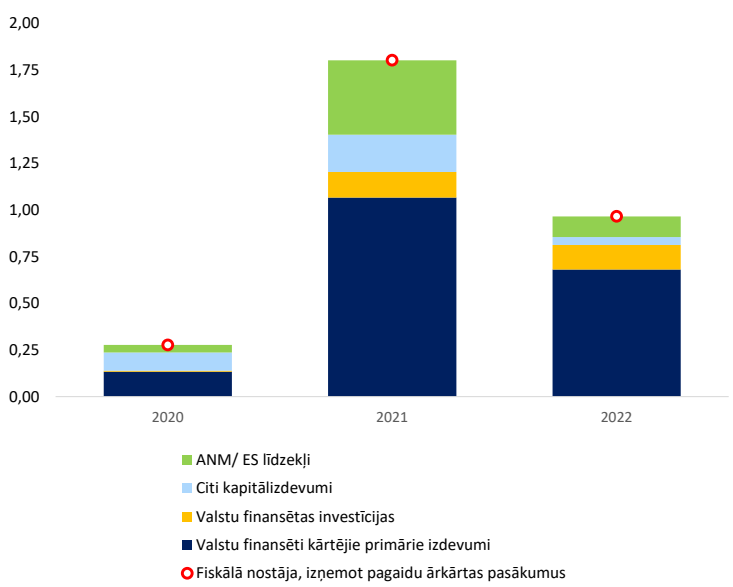
Fiskālās nostājas rādītājs 2020.–2022. gadam tika koriģēts, lai ņemtu vērā pandēmijas radītos īpašos apstākļus. Fiskālā nostāja mēra diskrecionāras fiskālās politikas īstermiņa stimulu ekonomikai. Saskaņā ar pavasarī izmantoto pieeju[17] šajā paziņojumā ir aprēķināta fiskālā nostāja, aplūkojot neto izdevumu ikgadējo pieaugumu salīdzinājumā ar 10 gadu

[17] Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Centrālajai bankai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, Reģionu komitejai un Eiropas Investīciju bankai: "Ekonomikas politikas koordinēšana 2021. gadā: pārvarēt Covid-19 krīzi, atbalstīt atveseļošanu un modernizēt mūsu ekonomiku", 2021. gada 2. jūnijs. Sk. saiti: com-2021-500_en.pdf (europa.eu)

potenciālo izaugsmi (sīkāku informāciju sk. ielaidumā par rādītājiem, kas izmantoti, lai novērtētu 2022. gada budžeta plāna projektus, statistikas pielikumā). Saskaņā ar Padomes ieteikumiem par 2021. gada stabilitātes programmām neto izdevumu kopsumma, ko izmanto vispārējās fiskālās nostājas aprēķināšanai, tika koriģēta, lai iekļautu izdevumus, kurus finansē no ANM dotācijām un citiem ES līdzekļiem, un lai izslēgtu ar Covid-19 krīzi saistītos pagaidu ārkārtas pasākumus (2. ielaidumā sniegts sīks pārskats par šīm izmaiņām). Papildus ES finansēto izdevumu ieguldījumam šajā paziņojumā ir noteikti ieguldījumi vispārējā fiskālajā nostājā no dažādiem valstu finansētiem izdevumu posteņiem: i) investīcijām; ii) citiem kapitālizdevumiem; iii) kārtējiem primārajiem izdevumiem (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus).

Kopējā eurozonas fiskālā nostāja 2021. gadā joprojām būs ekspansīva. Tiek lēsts, ka 2020. gadā fiskālā nostāja bija nedaudz ekspansīva (¼ % no IKP)[18], jo mājsēde, kas bija vajadzīga pandēmijas izplatības ierobežošanai, ietekmēja valdību spēju tērēt parastajiem pasākumiem. Tiek prognozēts, ka 2021. gadā fiskālā ekspansija būs ievērojama (1¾ % no IKP); to lielā mērā noteiks valstu finansēti neto kārtējie primārie izdevumi, kas, paredzams, nodrošinās ekspansīvu ieguldījumu nedaudz vairāk nekā 1 % apmērā no IKP. Paredzams, ka papildu pozitīvu ieguldījumu radīs publiskās investīcijas un citi kapitālizdevumi, ko finansē gan no valstu, gan ES budžeta. Ievērojamais ekspansīvais ieguldījums no ES budžeta gandrīz ½ % apmērā no IKP galvenokārt atspoguļo dalībvalstu ANP īstenošanu.

2.8. grafiks. **Eurozona. Fiskālā nostāja, 2020.-2022. gads (% no IKP)**

Piezīme. Grafikā parādīts diskrecionārais fiskālais stimuls, kas pielāgots, lai ņemtu vērā Covid-19 pandēmijas īpašos apstākļus.
Avots: Eiropas Komisijas 2021. gada rudens prognoze.

Paredzams, ka fiskālā politika eurozonā 2022. gadā joprojām būs atbalstoša, lai atbalstītu atveseļošanu. Ekonomikas atlabšanas tempam paātrinoties, tiek sagaidīts, ka eurozonas

[18] Covid-19 pandēmija rada īpašas problēmas pamatā esošā fiskālā stāvokļa novērtēšanai, ieskaitot vajadzību ņemt vērā pagaidu ārkārtas pasākumu pakāpenisko atcelšanu. Konkrētāk, apjomīgu pagaidu ārkārtas pasākumu īstenošana un vēlāka pakāpeniska izbeigšana 2022. gadā apgrūtina pamatā esošo fiskālo norišu lasījumu. Šo pasākumu pakāpeniska atcelšana nebūtu jāuzskata par ierobežojošu fiskālo politiku, kad saimnieciskā darbība un darba stundu skaits atgriežas normālā līmenī. To izslēgšana no analīzes palīdzēs izvairīties no maldinošiem secinājumiem par pieprasījuma atbalsta attīstību kopš pandēmijas sākuma. Konsekvences un salīdzināšanas nolūkā fiskālās nostājas rādītājs arī 2020. gadam ir koriģēts, lai izslēgtu pagaidu ārkārtas pasākumus, kas veikti, reaģējot uz Covid-19 krīzi. Tā kā 2020. gadā šie pagaidu ārkārtas pasākumi nodrošināja lielāko daļu fiskālā stimula, šajā piezīmē izmantotais modificētais rādītājs norāda tikai uz nedaudz ekspansīvu fiskālo nostāju 2020. gadam. Iekļaujot pagaidu ārkārtas pasākumus, eurozonas fiskālā nostāja būtu ekspansīva 2020. un 2021. gadā (attiecīgi par 3¾ % un 2,0 %), bet bremzējoša 2022. gadā (par 2,0 %).

dalībvalstis pārorientēs savu politiku no pagaidu ārkārtas pasākumiem (kuri lielākoties beigsies 2022. gadā) uz atveseļošanas atbalsta pasākumiem, kas ir nepieciešami, lai novērstu ražošanas apjoma samazināšanos un veicinātu mūsu ekonomiku zaļo un digitālo pārkārtošanos. Pamatojoties uz Komisijas 2021. gada rudens prognozi, kurā iekļauti 2022. gada BPP, 2022. gadā ir gaidāma turpmāka fiskālā ekspansija gandrīz 1 % apmērā no IKP.

ES finansēti izdevumi un valstu finansēti kapitālizdevumi turpinās atbalstīt atveseļošanu un potenciālo izaugsmi 2022. gadā, kopējiem papildu izdevumiem sasniedzot ¼ % no IKP (ES finansētie izdevumi veido 0,1 % no IKP). ANP īstenošanai paātrinoties, tiek prognozēts, ka ES finansētie izdevumi 2022. gadā turpinās palielināties, papildinot ekspansīvo fiskālo nostāju. Paredzams, ka valstu finansētās investīcijas turpinās palielināties arī nākamajā gadā. Prognozētajam fiskālajam atbalstam publisko un privāto investīciju finansēšanai būs pozitīva ietekme uz potenciālo izaugsmi un tādējādi uz fiskālo stabilitāti.

Liela daļa fiskālā atbalsta 2022. gadā ir vērsta uz lielākiem valstu finansētiem kārtējiem izdevumiem vai mazākiem nodokļu ieņēmumiem (¾ % no IKP). Atsevišķos gadījumos šīs prognozes norāda uz ievērojamu ietekmi uz pamatā esošo fiskālo stāvokli, arī dažās dalībvalstīs ar augstu parāda līmeni.

Lai gan kopējā eurozonas fiskālā nostāja 2022. gadā ir labvēlīga, tās sastāvu varētu uzlabot. 2021. gada KVAI dalībvalstīm tika ieteikts īstenot dažāda veida fiskālās stratēģijas, ievērojot konkrēto valsts parāda līmeni. Dalībvalstīm ar zemu parādu būtu jāīsteno atbalstoša fiskālā nostāja, ieskaitot ANM sniegto stimulu. Dalībvalstīm ar lielu parādu ANM būtu jāizmanto, lai finansētu papildu investīcijas atveseļošanas atbalstam, vienlaikus īstenojot piesardzīgu fiskālo politiku. Dalībvalstīm būtu jāsaglabā valsts finansētas investīcijas. Tajā pašā laikā būtu jākontrolē valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugums, un dalībvalstīm ar lielu parādu tas būtu jāierobežo. Kā parādīts III iedaļā, visas dalībvalstis ievēro ieteikumus izmantot ANM, lai finansētu papildu investīcijas atveseļošanas atbalstam, un visas dalībvalstis saglabā vai kopumā saglabā savas valsts finansētās investīcijas. Tomēr vairākās dalībvalstīs, ieskaitot dažas dalībvalstis ar augstu parāda atmaksājamības risku, ir sagaidāms, ka 2022. gadā valsts finansēto kārtējo izdevumu turpmāks pieaugums pārsniegs potenciālo izaugsmi. Šis prognozētais kārtējo izdevumu pieaugums, kas pārsniedz potenciālo izaugsmi, seko līdzīgām tendencēm 2020. un 2021. gadā – tas liecina par pastāvīgu kārtējo izdevumu vai nefinansētu nodokļu samazinājumu pieaugošo nozīmi. Tāpēc 2022. gada fiskālās nostājas struktūru varētu uzlabot, fiskālo atbalstu pēc iespējas vairāk pārvirzot uz investīcijām. Šie elementi veicinātu investīcijas un uzlabotu fiskālo stabilitāti vidējā termiņā. Turklāt kārtējo izdevumu pieauguma ierobežošana dalībvalstīm ar lielu parādu palīdzēs īstenot piesardzīgu fiskālo politiku, kā ieteikusi Padome.

2. ielaidums. Fiskālās nostājas rādītāji, kas tiek izmantoti Covid-19 pandēmijas laikā

Parasti fiskālā nostāja rāda diskrecionāras fiskālās politikas īstermiņa ietekmi uz ekonomiku un tiek definēta kā vispārējās valdības budžeta stāvokļa izmaiņu rādītājs salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. Tomēr, ņemot vērā ārkārtas apstākļus, ko izraisījusi Covid-19 pandēmija, ievērojamos pārvietojumus no ES budžeta (piemēram, no ANM vai citām ES dotācijām) un būtisko nenoteiktību saistībā ar izlaides starpības aplēsēm, tradicionālie rādītāji, piemēram, izmaiņas strukturālajā bilancē vai izdevumu kritērijs, netiek uzskatīti par piemērotiem fiskālās nostājas mērīšanai pašreizējā kontekstā.

Konkrētāk, izmaiņas strukturālajā bilancē neatspoguļo papildu fiskālo stimulu, ko sniedz ES, jo attiecīgie valstu izdevumi tiek tieši kompensēti ar atbilstošiem ieņēmumiem no ES. Tāpēc ekonomika var saņemt ievērojamu stimulu no ES, kas nav redzams ne nominālajā, ne strukturālajā bilancē. Tāpat

izdevumu kritērijs izslēdz ES finansēto izdevumu ietekmi un tāpēc neaptver arī vispārējo fiskālo nostāju.

Turklāt kopš 2020. gada valdības bilanci ir būtiski ietekmējusi ar krīzi saistītu pagaidu ārkārtas pasākumu ieviešana un vēlāka pakāpeniska izbeigšana. Šādu pasākumu mērķis parasti ir atbalstīt veselības aprūpes sistēmas un kompensēt darba ņēmējiem un uzņēmumiem pandēmijas izraisītus ieņēmumu zaudējumus. Tie pēc būtības ir pagaidu pasākumi, kuru beigu termiņš ir 2023. gadā vai agrāk, bet to ietekme ir atkarīga no epidemioloģiskā stāvokļa attīstības. Lai gan šie pasākumi ir noderīgi krīzes sākotnējā posmā, tie, visticamāk, nebūs tik lietderīgi, lai atbalstītu atveseļošanu, kad epidemioloģiskā ārkārtas situācija pakāpeniski stabilizēsies.

Šo iemeslu dēļ Komisija izmanto fiskālās nostājas rādītāju, kura pamatā ir primāro izdevumu izmaiņas (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus) attiecībā pret 10 gadu vidējo potenciālā IKP pieauguma tempu. Izdevumu kopsumma ietver valsts finansētus izdevumus, kā arī izdevumus, ko finansē no ANM un citām ES dotācijām, un tādējādi mēra stimulu no valsts budžeta, kā arī no ES. Tajā pašā laikā, ņemot vērā ārkārtas apstākļus, ko radījusi Covid-19 pandēmijas ietekme, tajā netiek ņemta vērā ar krīzi saistīto pagaidu ārkārtas pasākumu ietekme. Tādējādi starpību starp neto primāro izdevumu izmaiņām (kā definēts iepriekš) attiecībā pret 10 gadu vidējo IKP potenciālo pieaugumu var interpretēt kā vispārējās fiskālās nostājas rādītāju.

Saskaņā ar Padomes 2021. gada 2. jūnija ieteikumiem Komisijas novērtējumā īpaša uzmanība pievērsta arī vispārējās fiskālās nostājas apakškomponentu attīstībai atsevišķi, jo īpaši izdevumiem, ko finansē no ANM dotācijām un citiem ES līdzekļiem, valsts finansētām investīcijām un valsts finansētiem primārajiem kārtējiem izdevumiem.

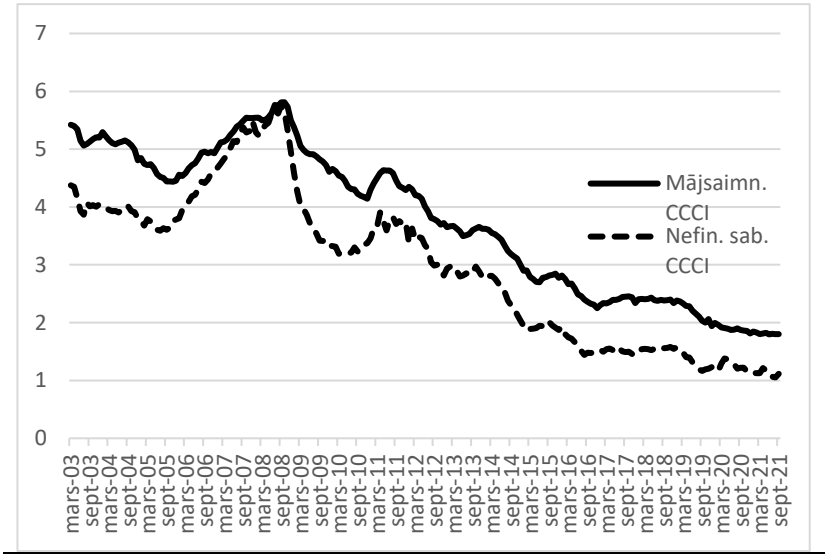
Monetārās politikas nostāja

ECB atbalstošā monetārās politikas nostāja kopš pandēmijas sākuma ir veicinājusi labvēlīgu finansēšanas nosacījumu saglabāšanos visā eurozonā. Lai gan kopš septembra tirgus ilgtermiņa procentu likmes ir pieaugušas, eurozonas uzņēmumu un mājsaimniecību salikto kredītizmaksu rādītājs (*CCCI)*[19] līdz šim ir saglabājies vēsturiski zemā līmenī (2.9. grafiks). Saglabājot labvēlīgus finansēšanas nosacījumus, ECB monetārās politikas pasākumi[20] arī veicināja fiskālo stimulu efektīvāku pārnesi uz visu eurozonas ekonomiku pandēmijas laikā. Vienlaikus atbalstoša fiskālā nostāja arī veicināja ECB monetārās politikas pārnesi. Šī stingrā papildināmība starp fiskālo un monetāro politiku eurozonā ir radījusi iespēju abām politikām darboties paralēli un efektīvi mazināt pandēmijas radītos ekonomiskos zaudējumus. Raugoties nākotnē, finansēšanas

[19] Salikto kredītizmaksu rādītājs (*CCCI*) ir eurozonas uzņēmumu sektora un mājsaimniecību ārējā finansējuma izmaksu sintētisks rādītājs. Nefinanšu sabiedrību *CCCI* ietver gan banku, gan finanšu tirgu sniegtā kredīta izmaksas (t. i., izmantojot obligācijas). Mājsaimniecību *CCCI* ietver izmaksas par trīs veidu banku aizdevumiem, kas piešķirti mājsaimniecībām, t. i., patēriņam, mājokļa iegādei un citiem mērķiem.

[20] ECB ir īstenojusi virkni monetārās politikas pasākumu, kas atvieglo Covid-19 pandēmijas negatīvās ekonomiskās sekas. Šie pasākumi ietvēra apjomīgus papildu aktīvu pirkumus saskaņā ar aktīvu iegādes programmu un jo īpaši pandēmijas ārkārtas aktīvu iegādes programmu, plašas likviditātes nodrošināšanu eurozonas bankām ar ļoti labvēlīgiem nosacījumiem, jo īpaši veicot ilgāka termiņa refinansēšanas mērķoperācijas (*TLTRO III*), un nodrošinājuma prasību mīkstināšanu likviditātes nodrošināšanas operācijās ar eurozonas bankām.

2.9. grafiks. **Eurozonas nefinanšu sabiedrību un mājsaimniecību salikto kredītizmaksu rādītāji (CCCI)**

Avots: ECB, *Bloomberg*, *Datastream*, *ECFIN* ĢD aprēķini.

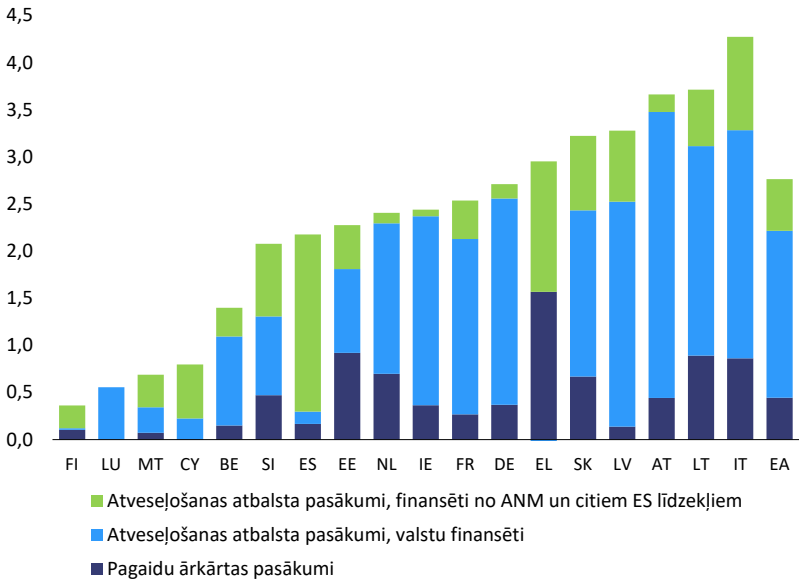
nosacījumiem arī turpmāk vajadzētu būt labvēlīgiem, jo no tirgus izsecināmās nākotnes līgumu procentu likmes liecina tikai par ļoti pakāpenisku īstermiņa un ilgtermiņa procentu likmju pieaugumu 2022. gadā. Pēdējā monetārās politikas sanāksmē oktobrī ECB Padome atzina, ka tās pašreizējie monetārās politikas pasākumi joprojām ir būtiski, lai palīdzētu ekonomikai pāriet uz ilgtspējīgu atveseļošanos un galu galā panāktu, ka vidējā termiņā inflācija sasniedz 2 % mērķi. ECB Padome arī uzskatīja, ka mērķtiecīgam un koordinētam fiskālajam atbalstam būtu jāturpina papildināt monetāro politiku.

III. Pārskats par budžeta plāna projektiem

Fiskālie pasākumi, reaģējot uz Covid-19 pandēmiju visās dalībvalstīs: no ārkārtas pasākumiem līdz atveseļošanai

Sagaidāms, ka lielākā daļa valstu 2022. gadā pakāpeniski izbeigs pagaidu ārkārtas pasākumus un pāries uz atveseļošanas atbalstu (3.1. grafiks). Paredzams, ka atveseļošanas atbalsta pasākumu izmaksas, ko daļēji finansē no ANM un citiem ES līdzekļiem, 2022. gadā pārsniegs 3 % no IKP Itālijā, Latvijā un Austrijā un pārsniegs 2 % citās septiņās dalībvalstīs. Paredzams, ka četras dalībvalstis no ES līdzekļiem finansēs atveseļošanas atbalsta pasākumus vismaz 1 % apmērā no IKP. Augstākās pagaidu ārkārtas pasākumu izmaksas 2022. gadā tiek prognozētas Igaunijā, Nīderlandē, Grieķijā, Slovākijā, Lietuvā un Itālijā. Paredzams, ka pēdējo pagaidu ārkārtas pasākumu atcelšana notiks 2023. gadā.

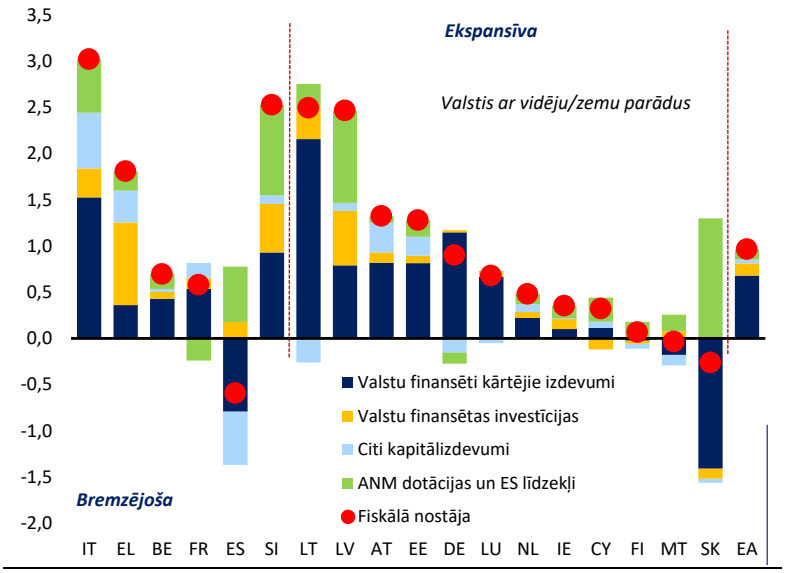
3.1. grafiks. **Pagaidu ārkārtas pasākumi un atveseļošanas atbalsta pasākumi, 2022. gads (% no IKP)**

Piezīme. Grafikā parādītas kopš 2020. gada pieņemto pasākumu izmaksas 2022. gadā. Pagaidu ārkārtas pasākumu definīciju sk. 2. ielaidumā. Atveseļošanas atbalsta pasākumu definīciju sk. 12. zemsvītras piezīmē.
Avots: Eiropas Komisijas 2021. gada rudens prognoze.

Paredzams, ka fiskālā nostāja gandrīz visās dalībvalstīs 2022. gadā saglabāsies labvēlīga (3.2. grafiks). Saskaņā ar Komisijas 2021. gada rudens prognozi 17 dalībvalstis nodrošinās neitrālu vai atbalstošu fiskālo nostāju – dažos gadījumos augstā līmenī ar izaugsmi 1 % apmērā no IKP vai vairāk. Kā norādīts dalībvalstīm pavasarī adresētajos ieteikumos, paredzams, ka lielākā daļa dalībvalstu ar zemu/vidēju parādu 2022. gadā īstenos atbalstošu fiskālo nostāju. Vienīgais izņēmums ir

3.2. grafiks. **Eurozonas dalībvalstu fiskālā nostāja 2022. gadā (% no IKP)**

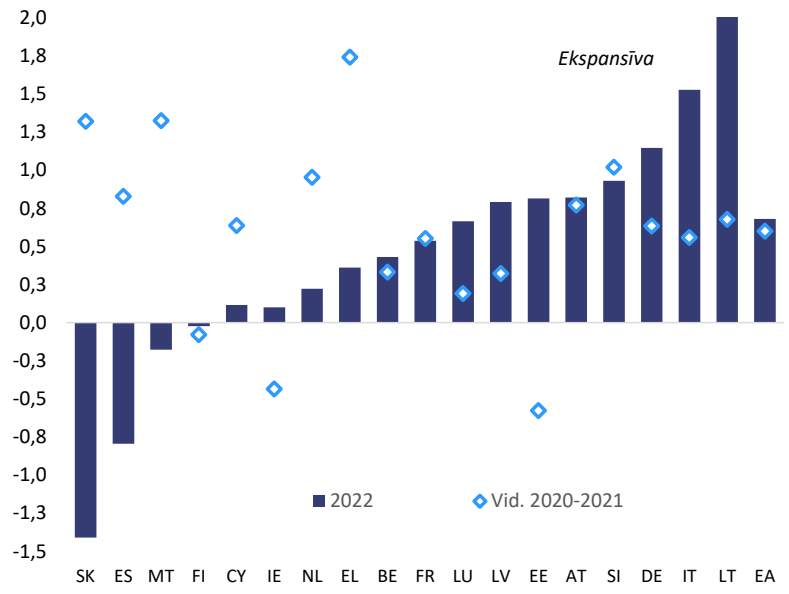

Piezīme. Grafikā attēlota fiskālā nostāja un tās komponenti, izņemot Covid-19 pagaidu ārkārtas pasākumus, pamatojoties tikai uz Komisijas prognozi, jo BPP dati par Covid-19 pagaidu ārkārtas pasākumiem nav pieejami.
Avots: Eiropas Komisijas 2021. gada rudens prognoze.

Slovākija, kur 2022. gadā tiek prognozēta bremzējoša nostāja 0,3 % apmērā no IKP stabila ražošanas apjoma pieauguma apstākļos. Tiek prognozēts, ka Maltai būs neitrāla nostāja, kas galvenokārt atspoguļo ļoti augstu aplēsto potenciālo izaugsmi. Lielākā daļa dalībvalstu ar lielu parādu plāno fiskālo ekspansiju (Beļģija, Grieķija, Francija un Itālija). Dalībvalstis ar lielu parādu tika saņēmušas ieteikumu ANM izmantot, lai finansētu papildu investīcijas atveseļošanas atbalstam, vienlaikus īstenojot piesardzīgu fiskālo politiku.

Vairākās valstīs prognozētā atbalstošā fiskālā nostāja atspoguļo lielākus valsts finansētos kārtējos izdevumus vai nodokļu samazinājumus, savukārt aptuveni trešdaļā dalībvalstu tā atspoguļo lielākas investīcijas (3.2. grafiks). Tiek prognozēts, ka lielākajā daļā dalībvalstu 2022. gadā valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugums (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) pārsniegs vidēja termiņa potenciālās izaugsmes tempu, kas nozīmē pozitīvu ieguldījumu vispārējā fiskālajā nostājā (2. ielaidumā sniegts detalizēts pārskats par fiskālās nostājas rādītājiem). Faktiski paredzams, ka valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugums būs galvenais dzinējspēks atbalstošajai fiskālajai nostājai desmit dalībvalstīs. Paredzams, ka tikai Spānijā, Maltā un Slovākijā valsts finansētie kārtējie izdevumi nodrošinās bremzējošu fiskālo nostāju, jo tiek prognozēts, ka pagaidu raksturam neatbilstošie kārtējie izdevumi samazināsies pēc ievērojamā pieauguma 2020.–2021. gadā (3.3. grafiks). Paredzams, ka Grieķijā, Īrijā, Latvijā un Slovēnijā atbalstošu fiskālo nostāju 2022. gadā virzīs investīcijas, ko finansē gan valsts, gan ES (3.2. grafiks).

3.3. grafiks. **Valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugums, vidējais rādītājs 2020.–2021. gadā un 2022. gadā (% no IKP; pārsniedzot vidēja termiņa potenciālo izaugsmi)**

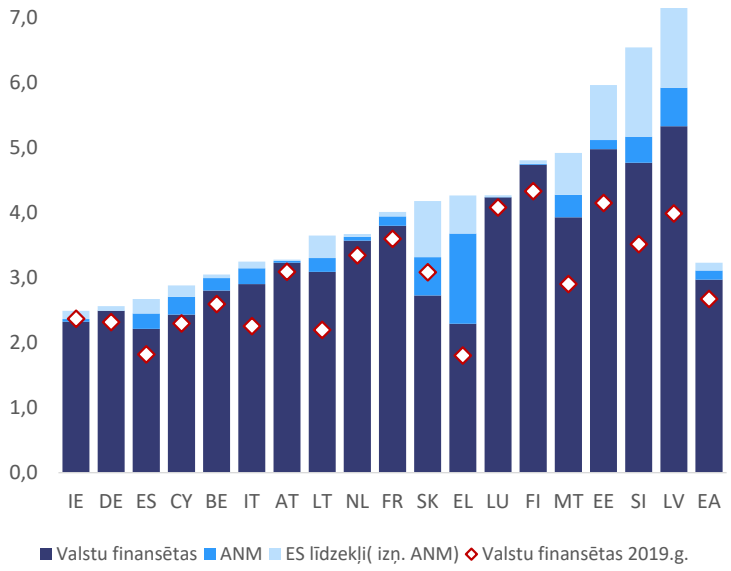

Piezīme. Šī izdevumu kopsumma ir definēta primārajā izteiksmē un no tās atskaitīti diskrecionārie ieņēmumi. Pagaidu ārkārtas pasākumi netiek ņemti vērā.
Avots: Eiropas Komisijas 2021. gada rudens prognoze.

Valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugums visās dalībvalstīs, izņemot Spāniju, Maltu un Slovākiju, 2022. gadā pārsniedz vidēja termiņa potenciālās izaugsmes tempu (3.3. grafiks). Itālijā valsts finansēto kārtējo izdevumu pieauguma ietekme uz pamatā esošo fiskālo stāvokli ir 1,5 % no IKP. Itālijai ir augsts parāda līmenis, un tā ir saņēmusi ieteikumu ierobežot valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu un izmantot ANM, lai finansētu papildu investīcijas atveseļošanas atbalstam, vienlaikus īstenojot piesardzīgu fiskālo politiku. Valsts finansēto kārtējo izdevumu pieauguma ietekme uz pamatā esošo fiskālo stāvokli ir 0,8 % no IKP Latvijā un 2,2 % no IKP Lietuvā. Gan Latvija, gan Lietuva (abas ar zemu/vidēju parāda līmeni) saņēma ieteikumu kontrolēt valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu.

Paredzams, ka visas dalībvalstis 2022. gadā saglabās vai kopumā saglabās savus valsts finansēto investīciju izdevumus (3.4. grafiks). Pamatojoties uz Komisijas 2021. gada rudens prognozi, valsts finansēto investīciju pieaugums pārsniedz potenciālo izaugsmi Beļģijā, Igaunijā, Īrijā, Grieķijā, Spānijā, Francijā, Itālijā, Lietuvā, Latvijā, Maltā, Nīderlandē, Austrijā un Slovēnijā, veicinot atbalstošu fiskālo nostāju. Tas kopumā atbilst potenciālajai izaugsmei Vācijā, Luksemburgā, Somijā, Kiprā un Slovākijā, kur valsts finansētās investīcijas kopumā paliek nemainīgas.

3.4. grafiks. **Publiskās investīcijas, 2019.-2022. gads (% no IKP)**

Piezīme. Nīderlande budžeta plāna projektā neiekļāva nekādas ANM prognozes, jo tai nav ANP. [Attiecībā uz Nīderlandi Komisijas 2021. gada rudens prognozē tika pieņemts, ka ANP tiks iesniegts 2022. gadā, un tika veikta ANM summu lineāra ekstrapolācija.]

Avots: Eiropas Komisijas 2021. gada rudens prognoze.

ANM finansētie izdevumi

Lielākā daļa dalībvalstu savos 2022. gada BPP ir ziņojušas par pasākumiem, kas tiks finansēti no ANM[21]. Daudzas dalībvalstis ir ziņojušas arī par ANM finansētiem pasākumiem krietni pēc 2022. gada, lai gan tas bija fakultatīvi. Īrija un Lietuva neziņoja par ANM finansēto kopējo kapitālizdevumu sadalījumu. Savukārt Nīderlande savā BPP neiekļāva ANM ietekmi, jo tai nav ANP.

ANM dotāciju izdevumu profils 2020.–2022. gadā eurozonas dalībvalstīs ir zināmā mērā neviendabīgs. Pamatojoties uz Komisijas 2021. gada rudens prognozi, neliels skaits dalībvalstu (Austrija, Vācija, Francija, Kipra, Spānija, Luksemburga, Malta un Itālija) plāno izmantot ANM dotācijas, lai ar atpakaļejošu spēku finansētu izdevumus 2020. gadā[22]. Tiek prognozēts, ka 2021. gadā izdevumi kā daļa no IKP, ko finansē no ANM dotācijām, lielākajā

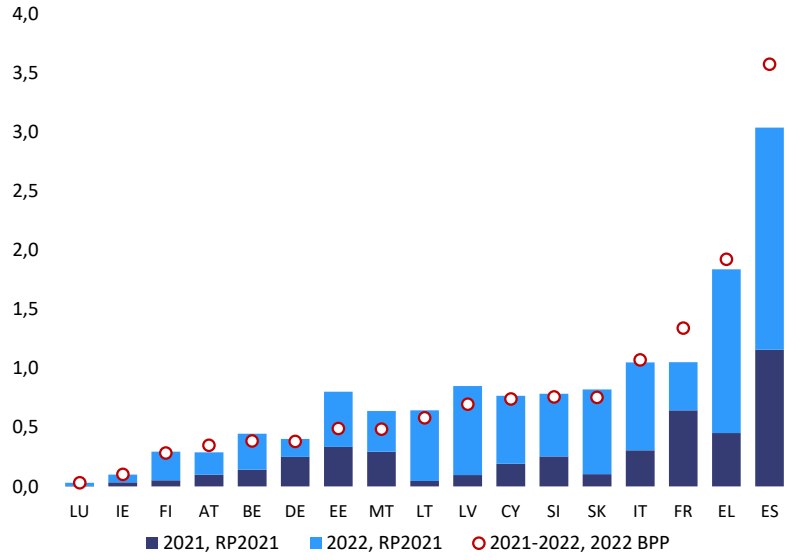
[21] Kopumā ziņošanas pilnīgums salīdzinājumā ar 2021. gada stabilitātes un konverģences programmām ir uzlabojies. Tomēr dažu dalībvalstu ziņojumos joprojām pastāv vairākas problēmas, piemēram, grāmatvedības noteikumu nepareiza piemērošana attiecībā uz darījumiem, kas saistīti ar ANM, vai nepareizas atsevišķu komponentu kopsummas.

[22] Saskaņā ar Regulu (ES) 2021/241, ar ko izveido ANM, par pasākumiem, kas sākti pēc 2020. gada 1. februāra, vari saņemt finansējumu no ANM, ja tie atbilst minētajā regulā noteiktajām prasībām. Turklāt saskaņā ar *Eurostat* norādījumiem vispārējais neitralitātes noteikums par ES dotāciju reģistrēšanu izņēmuma kārtā neattiecas uz attiecināmajiem izdevumiem, kas radušies 2020. gadā. Attiecīgie ieņēmumi jāreģistrē tad, kad Padome apstiprina ANP, t. i., vairumā gadījumu 2021. gadā.

daļā dalībvalstu saglabāsies ierobežoti, izņemot tikai Franciju, Spāniju, Igauniju un Grieķiju, kur jau ir sagaidāms, ka izdevumu īpatsvars IKP būs ievērojams. Tiek prognozēts, ka 2022. gadā izdevumi, ko finansē no ANM dotācijām, daudzās dalībvalstīs ievērojami palielināsies. Jo īpaši paredzams, ka tie pārsniegs 1 % no IKP Grieķijā un Spānijā un būs virs 0,7 % Itālijā, Latvijā un Slovākijā. Turpretī Īrijā, Luksemburgā, Vācijā un Austrijā tiek prognozēta to saglabāšanās zem 0,2 % no IKP. Tas atspoguļo ANM piešķirto dotāciju apjomu, kā arī to izmaksu grafiku, kas saistītas ar plānoto atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu.

Dalībvalstis ar lielu parādu izmanto lielāko daļu ANM dotāciju, lai finansētu papildu investīcijas, kā tika ieteikts 2021. gada KVAI. Saskaņā ar Komisijas 2021. gada rudens prognozi dalībvalstis ar lielu parādu (Beļģija, Grieķija, Spānija, Francija, Itālija), kas saņēmušas Padomes ieteikumu izmantot ANM, lai finansētu papildu investīcijas atveseļošanas atbalstam, izpilda šo ieteikumu. Viena dalībvalsts (Grieķija) 2022. gadā ir piešķīrusi visu savu ANM dotāciju summu publisko investīciju finansēšanai. Pārējās dalībvalstis (Beļģija, Spānija, Francija, Itālija) vairāk nekā 60 % no savām ANM dotācijām 2022. gadā ir piešķīrušas privāto un publisko investīciju finansēšanai.

3.5. grafiks. **Izdevumi, ko finansē no ANM dotācijām, 2021. un 2022. gads (% no IKP)**

Piezīme. Nīderlande savā budžeta plāna projektā neiekļāva ANM ietekmi, jo tai nav ANP. Lai varētu salīdzināt BPP un Komisijas 2021. gada rudens prognozi, izsakot % no IKP, tika izmantotas Komisijas 2021. gada rudens prognozē iekļautās IKP prognozes. Dažas atšķirības starp BPP un Komisijas 2021. gada rudens prognozi skaidrojamas ar to, ka BPP sniegti noapaļoti dati.
Avoti: dalībvalstu 2022. gada budžeta plāna projekti un Eiropas Komisijas 2021. gada rudens prognoze.

Komisijas novērtējums par 2022. gada budžeta plāna projektiem

Komisijas atzinumos par 2022. gada budžeta plāna projektiem galvenā uzmanība ir pievērsta to saskaņotībai ar Padomes 2021. gada 18. jūnija ieteikumiem. Padome ir ieteikusi dalībvalstīm ar zemu parādu īstenot atbalstošu fiskālo nostāju, ieskaitot ANM sniegto stimulu. Dalībvalstīm ar lielu parādu ANM būtu jāizmanto, lai finansētu papildu investīcijas atveseļošanas atbalstam, vienlaikus īstenojot piesardzīgu fiskālo politiku. Visām dalībvalstīm būtu jāsaglabā valsts finansētas investīcijas. Tajā pašā laikā, tā kā valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugums būtu jākontrolē un dalībvalstīm ar lielu parādu arī jāierobežo, tika sniegts attiecīgs ieteikums tām dalībvalstīm, kurās tas tika uzskatīts par problēmu, pamatojoties uz Komisijas 2021. gada pavasara prognozi. Tas ļaus fiskāliem pasākumiem radīt telpu investīcijām un palielināt atbalstu ekonomikas atveseļošanai, neapdraudot turpmākās fiskālās

trajektorijas un neradot pastāvīgu slogu publiskajām finansēm, lai saglabātu piesardzīgu fiskālo politiku.

Padome arī ieteica dalībvalstīm īpašu uzmanību pievērst publisko finanšu struktūrai gan valsts budžeta ieņēmumu, gan izdevumu daļā. Budžeta pasākumu kvalitātei būtu jānodrošina ilgtspējīga un iekļaujoša atveseļošana. Būtu jānosaka par prioritāti veikt ilgtspējīgas un izaugsmi veicinošas investīcijas, īpaši tādas, ar ko atbalsta zaļo un digitālo pārkārtošanos. Fiskālās strukturālās reformas palīdzēs nodrošināt finansējumu valsts politikas prioritātēm un sekmēs publisko finanšu ilgtspēju ilgtermiņā, arī attiecīgā gadījumā stiprinot visiem pieejamu veselības un sociālās aizsardzības sistēmu tvērumu, adekvātumu un ilgtspēju.

Gandrīz visas eurozonas dalībvalstis savus budžeta plāna projektus iesniedza līdz 15. oktobrim saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 473/2013 6. pantu. Vienīgais izņēmums bija Itālija, kas savu plānu iesniedza 20. oktobrī. Francija 22. oktobrī iesniedza atjauninātu budžeta plāna projektu. Nīderlandes budžeta plāna projektu iesniedza aizejošā valdība. Šīs valsts iestādes tiek aicinātas iesniegt Komisijai un Eurogrupai atjauninātu plānu, tiklīdz jaunā valdība būs stājusies amatā; principā tas būtu jāizdara vismaz mēnesi pirms budžeta likumprojekta plānotās pieņemšanas valsts parlamentā. Komisija nav pieņēmusi atzinumu par Portugāles iesniegto budžeta plāna projektu, jo to pēc tam noraidīja šīs valsts parlaments. Komisija 15. novembrī nosūtīja vēstuli, kurā aicināja Portugāles iestādes savlaicīgi iesniegt Komisijai un Eurogrupai jaunu budžeta plāna projektu, tiklīdz valdība Portugāles parlamentam iesniegs jaunu likumprojektu par valsts budžetu 2022. gadam. Iesniegšanai jānotiek vismaz vienu mēnesi pirms jaunā likumprojekta pieņemšanas valsts parlamentā.

Turpmāk izklāstīts kopsavilkums par Komisijas atzinumiem[23], kuru pamatā ir Komisijas 2021. gada rudens prognoze.

Dalībvalstis ar augstu parādu (Beļģija, Francija, Grieķija, Itālija un Spānija)

- Kā ieteikusi Padome, visas dalībvalstis izmanto ANM, lai finansētu papildu investīcijas atveseļošanas atbalstam.
- Kā ieteikusi Padome, visas dalībvalstis saglabā valsts finansētas investīcijas.
- Padome ir ieteikusi Itālijai ierobežot valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu. Netiek prognozēts, ka tas tiks pietiekami nodrošināts, jo paredzams, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) 2022. gadā ievērojami veicinās Itālijas vispārējo atbalstošo fiskālo nostāju. Lai sekmētu piesardzīgas fiskālās politikas īstenošanu, Komisija aicina Itāliju valsts budžeta procedūras ietvaros veikt nepieciešamos pasākumus, lai ierobežotu valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu.
- Attiecībā uz **Beļģiju**, **Franciju**, **Grieķiju**, **Itāliju** un **Spāniju**, ņemot vērā to valdības parāda līmeni un lielās ilgtspējas problēmas vidējā termiņā pirms Covid-19 pandēmijas uzliesmojuma, pieņemot atbalstošus budžeta pasākumus, ir svarīgi

[23] Šogad netiek publicēti parastie Komisijas dienestu darba dokumenti, kas pievienoti Komisijas atzinumiem par budžeta plāna projektiem, ņemot vērā Padomes pieņemtos kvalitatīvos ieteikumus un pastāvīgo atkāpi no parastajām budžeta prasībām pēc Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējās izņēmuma klauzulas aktivizēšanas. Atzinumiem ir pievienots statistikas pielikums, kurā iekļauta dalībvalstu plānu novērtēšanai vajadzīgā informācija.

saglabāt piesardzīgu fiskālo politiku, lai vidējā termiņā nodrošinātu ilgtspējīgas publiskās finanses.

Dalībvalstis ar zemu/vidēju parādu (Austrija, Kipra, Igaunija, Somija, Vācija, Īrija, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Malta, Nīderlande, Slovēnija un Slovākija)

- Kā ieteikusi Padome, visas dalībvalstis, izņemot **Slovākiju** un **Maltu**, īsteno atbalstošu fiskālo nostāju, ietverot ANM sniegto stimulu. Slovākijas ierobežojošā fiskālā nostāja tiek īstenota, ņemot vērā lielo ražošanas apjoma pieaugumu un jaunos jaudas ierobežojumus. Maltas neitrālā nostāja galvenokārt atspoguļo ļoti augstu aplēsto potenciālo izaugsmi, kamēr publiskās investīcijas sasniedz vēsturiski augstu līmeni. Tas lielā mērā atbilst Padomes ieteikumam.
- Visas dalībvalstis plāno izmantot ANM, lai atbalstītu savu atveseļošanu, bet Nīderlande vēl nav iesniegusi savu atveseļošanas un noturības plānu.
- Kā ieteikusi Padome, visas dalībvalstis saglabā vai kopumā saglabā valsts finansētas investīcijas.
- Padome ir ieteikusi Latvijai un Lietuvai kontrolēt valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu. Netiek prognozēts, ka tas tiks pietiekami nodrošināts, jo paredzams, ka valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums (atskaitot jaunus ieņēmumu pasākumus) 2022. gadā ievērojami veicinās šo valstu vispārējo atbalstošo fiskālo nostāju.

Kopumā budžeta plāna projektos ir iekļauti pasākumi, kas vērsti uz publisko finanšu sastāva stiprināšanu un veicina ilgtspējīgu un iekļaujošu atveseļošanu, arī ar izaugsmi veicinošām investīcijām, jo īpaši atbalstot zaļo un digitālo pārkārtošanos. Pilnīgs novērtējums par dalībvalstu īstenotajām fiskālajām strukturālajām reformām tiks veikts atveseļošanas un noturības plānu īstenošanas novērtējuma un 2022. gada ziņojuma par valsti kontekstā.

Ievērojot katras dalībvalsts atveseļošanas gaitu, dalībvalstis tiek aicinātas regulāri pārskatīt atbalsta pasākumu izmantojumu, efektivitāti un piemērotību un būt gatavām vajadzības gadījumā tos pielāgot atbilstoši izmaiņām apstākļos.

I PIELIKUMS. 2022. gada budžeta plāna projektu novērtējums pa valstīm

2022. gadā, pamatojoties uz Komisijas prognozi un iekļaujot **Austrijas** budžeta plāna projektā norādīto informāciju, tiek prognozēts, ka fiskālā nostāja, tostarp Atveseļošanas un noturības mehānisma sniegtais impulss, būs atbalstoša, kā ieteikusi Padome. Austrija plāno sniegt pastāvīgu atbalstu ekonomikas atveseļošanai, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas. Kā ieteikusi Padome, Austrija plāno saglabāt valsts finansētas investīcijas. Komisija atgādina, cik svarīgs ir publisko finanšu sastāvs un budžeta pasākumu kvalitāte, arī izmantojot izaugsmi veicinošas investīcijas, jo īpaši atbalstot zaļo un digitālo pārkārtošanos. Ievērojot atveseļošanas gaitu, Austrija tiek aicināta regulāri pārskatīt atbalsta pasākumu izmantojumu, efektivitāti un piemērotību un būt gatavai vajadzības gadījumā tos pielāgot atbilstoši izmaiņām apstākļos.

2022. gadā, pamatojoties uz Komisijas prognozi un iekļaujot **Beļģijas** budžeta plāna projektā norādīto informāciju, tiek prognozēts, ka fiskālā nostāja, tostarp Atveseļošanas un noturības mehānisma sniegtais impulss, būs atbalstoša. Kā ieteikusi Padome, Beļģija plāno sniegt pastāvīgu atbalstu ekonomikas atveseļošanai, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas. Kā ieteikusi Padome, Beļģija plāno saglabāt valsts finansētas investīcijas. Ņemot vērā Beļģijas valdības parāda līmeni un lielās ilgtspējas problēmas vidējā termiņā pirms Covid-19 pandēmijas uzliesmojuma, pieņemot atbalstošus budžeta pasākumus, ir svarīgi saglabāt piesardzīgu fiskālo politiku, lai vidējā termiņā nodrošinātu ilgtspējīgas publiskās finanses. Komisija atgādina, cik svarīgs ir publisko finanšu sastāvs un budžeta pasākumu kvalitāte, arī izmantojot izaugsmi veicinošas investīcijas, jo īpaši atbalstot zaļo un digitālo pārkārtošanos. Budžeta plāna projektā paziņotie pasākumi atbilst ieteikumam, bet to apjoms ir neliels. Ievērojot atveseļošanas gaitu, Beļģija tiek aicināta regulāri pārskatīt atbalsta pasākumu izmantojumu, efektivitāti un piemērotību un būt gatavai vajadzības gadījumā tos pielāgot atbilstoši izmaiņām apstākļos.

2022. gadā, pamatojoties uz Komisijas prognozi un iekļaujot **Kipras** budžeta plāna projektā norādīto informāciju, tiek prognozēts, ka fiskālā nostāja, tostarp Atveseļošanas un noturības mehānisma sniegtais impulss, būs atbalstoša, kā ieteikusi Padome. Kipra plāno sniegt pastāvīgu atbalstu ekonomikas atveseļošanai, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas. Aptuveni atbilstoši Padomes ieteikumam Kipra plāno gandrīz saglabāt valsts finansētas investīcijas. Komisija atgādina, cik svarīgs ir publisko finanšu sastāvs un budžeta pasākumu kvalitāte, arī izmantojot izaugsmi veicinošas investīcijas, jo īpaši atbalstot zaļo un digitālo pārkārtošanos. Paredzams, ka investīcijas un reformas, ko finansē no Atveseļošanas un noturības mehānisma, sasniegs šos mērķus un palīdzēs atbalstīt publisko finanšu ilgtermiņa stabilitāti. Ievērojot atveseļošanas gaitu, Kipra tiek aicināta regulāri pārskatīt atbalsta pasākumu izmantojumu, efektivitāti un piemērotību un būt gatavai vajadzības gadījumā tos pielāgot atbilstoši izmaiņām apstākļos.

2022. gadā, pamatojoties uz Komisijas prognozi un iekļaujot **Igaunijas** budžeta plāna projektā norādīto informāciju, tiek prognozēts, ka fiskālā nostāja, tostarp Atveseļošanas un noturības mehānisma sniegtais impulss, būs atbalstoša, kā ieteikusi Padome. Igaunija plāno sniegt pastāvīgu atbalstu ekonomikas atveseļošanai, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas. Kā ieteikusi Padome, Igaunija plāno saglabāt valsts finansētas investīcijas. Komisija atgādina, cik svarīgs ir publisko finanšu sastāvs un budžeta pasākumu kvalitāte, arī izmantojot izaugsmi veicinošas investīcijas, jo īpaši atbalstot zaļo un digitālo pārkārtošanos. Daži no budžeta plāna projektā iekļautajiem pasākumiem ir saistīti ar informācijas tehnoloģijām un zaļajām investīcijām, un tādējādi ir sagaidāms, ka tie

palīdzēs īstenot ieteikumu. Ievērojot atveseļošanas gaitu, Igaunija tiek aicināta regulāri pārskatīt atbalsta pasākumu izmantojumu, efektivitāti un piemērotību un būt gatavai vajadzības gadījumā tos pielāgot atbilstoši izmaiņām apstākļos.

2022. gadā, pamatojoties uz Komisijas prognozi un iekļaujot **Somijas** budžeta plāna projektā norādīto informāciju, tiek prognozēts, ka fiskālā nostāja, tostarp Atveseļošanas un noturības mehānisma sniegtais impulss, būs atbalstoša, kā ieteikusi Padome. Somija plāno sniegt pastāvīgu atbalstu ekonomikas atveseļošanai, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas. Kā ieteikusi Padome, Somija plāno saglabāt valsts finansētas investīcijas. Komisija atgādina, cik svarīgs ir publisko finanšu sastāvs un budžeta pasākumu kvalitāte, arī izmantojot izaugsmi veicinošas investīcijas, jo īpaši atbalstot zaļo un digitālo pārkārtošanos. Somijas budžeta plāna projektā ietvertie pasākumi, kas saistīti ar valdības programmas un Atveseļošanas un noturības plāna īstenošanu, palīdz izpildīt šo Padomes ieteikumu. Ievērojot atveseļošanas gaitu, Somija tiek aicināta regulāri pārskatīt atbalsta pasākumu izmantojumu, efektivitāti un piemērotību un būt gatavai vajadzības gadījumā tos pielāgot atbilstoši izmaiņām apstākļos.

2022. gadā, pamatojoties uz Komisijas prognozi un iekļaujot **Francijas** atjaunināto budžeta plāna projektā norādīto informāciju, tiek prognozēts, ka fiskālā nostāja, tostarp Atveseļošanas un noturības mehānisma sniegtais impulss, būs atbalstoša. Kā ieteikusi Padome, Francija plāno sniegt pastāvīgu atbalstu ekonomikas atveseļošanai, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas. Kā ieteikusi Padome, Francija plāno saglabāt valsts finansētas investīcijas. Ņemot vērā Francijas valdības parāda līmeni un lielās ilgtspējas problēmas vidējā termiņā pirms Covid-19 pandēmijas uzliesmojuma, pieņemot atbalstošus budžeta pasākumus, ir svarīgi saglabāt piesardzīgu fiskālo politiku, lai vidējā termiņā nodrošinātu ilgtspējīgas publiskās finanses. Komisija atgādina, cik svarīgs ir publisko finanšu sastāvs un budžeta pasākumu kvalitāte, arī izmantojot izaugsmi veicinošas investīcijas, jo īpaši atbalstot zaļo un digitālo pārkārtošanos. Šajā sakarā Francijas budžeta plāna projektā iekļautie pasākumi palīdz izpildīt Padomes ieteikumu nodrošināt ilgtspējīgu un iekļaujošu atveseļošanu, vienlaikus prioritāti piešķirot zaļās un digitālās pārkārtošanās procesam, kā arī visaptverošu veselības un sociālās aizsardzības sistēmu atbilstībai un ilgtspējai. Ievērojot atveseļošanas gaitu, Francija tiek aicināta regulāri pārskatīt atbalsta pasākumu izmantojumu, efektivitāti un piemērotību un būt gatavai vajadzības gadījumā tos pielāgot atbilstoši izmaiņām apstākļos.

2022. gadā, pamatojoties uz Komisijas prognozi un iekļaujot **Vācijas** budžeta plāna projektā norādīto informāciju, tiek prognozēts, ka fiskālā nostāja, tostarp Atveseļošanas un noturības mehānisma sniegtais impulss, būs atbalstoša, kā ieteikusi Padome. Vācija plāno sniegt pastāvīgu atbalstu ekonomikas atveseļošanai, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas. Kā ieteikusi Padome, Vācija plāno saglabāt valsts finansētas investīcijas. Komisija atgādina, cik svarīgs ir publisko finanšu sastāvs un budžeta pasākumu kvalitāte, arī izmantojot izaugsmi veicinošas investīcijas, jo īpaši atbalstot zaļo un digitālo pārkārtošanos. Šos mērķus sasniedz ar pasākumiem, kas ir budžeta plāna projekta pamatā. Ievērojot atveseļošanas gaitu, Vācija tiek aicināta regulāri pārskatīt atbalsta pasākumu izmantojumu, efektivitāti un piemērotību un būt gatavai vajadzības gadījumā tos pielāgot atbilstoši izmaiņām apstākļos.

2022. gadā, pamatojoties uz Komisijas prognozi un iekļaujot **Grieķijas** budžeta plāna projektā norādīto informāciju, tiek prognozēts, ka fiskālā nostāja, tostarp Atveseļošanas un noturības mehānisma sniegtais impulss, būs atbalstoša. Kā ieteikusi Padome, Grieķija plāno sniegt pastāvīgu atbalstu ekonomikas atveseļošanai, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas. Kā ieteikusi Padome, Grieķija plāno saglabāt

valsts finansētas investīcijas. Ņemot vērā Grieķijas valdības parāda līmeni un lielās ilgtspējas problēmas vidējā termiņā pirms Covid-19 pandēmijas uzliesmojuma, pieņemot atbalstošus budžeta pasākumus, ir svarīgi saglabāt piesardzīgu fiskālo politiku, lai vidējā termiņā nodrošinātu ilgtspējīgas publiskās finanses. Komisija atgādina, cik svarīgs ir publisko finanšu sastāvs un budžeta pasākumu kvalitāte, arī izmantojot izaugsmi veicinošas investīcijas, jo īpaši atbalstot zaļo un digitālo pārkārtošanos. Lielākā daļa ārkārtas atbalsta pasākumu tiks pakāpeniski atcelti 2021. gadā, un 2022. gada budžeta plāna projektā iekļauto pasākumu mērķis ir stimulēt kopējo pieprasījumu un nodarbinātību, kas veicinās ilgtspējīgu un iekļaujošu atveseļošanu. Turklāt no Atveseļošanas un noturības mehānisma finansētās investīcijas un reformas būtiski veicinās zaļo un digitālo pārkārtošanos. Visbeidzot, sagaidāms, ka publisko finanšu efektivitāti uzlabos notiekošās fiskālās strukturālās reformas, piemēram, izdevumu pārskatīšana, uz sniegumu balstīta budžeta izstrādes reforma, funkciju klasifikācijas pabeigšana un zaļās budžeta plānošanas sistēmas izstrāde. Ievērojot atveseļošanas gaitu, Grieķija tiek aicināta regulāri pārskatīt atbalsta pasākumu izmantojumu, efektivitāti un piemērotību un būt gatavai vajadzības gadījumā tos pielāgot atbilstoši izmaiņām apstākļos.

2022. gadā, pamatojoties uz Komisijas prognozi un iekļaujot **Īrijas** budžeta plāna projektā norādīto informāciju, tiek prognozēts, ka fiskālā nostāja, tostarp Atveseļošanas un noturības mehānisma sniegtais impulss, būs atbalstoša, kā ieteikusi Padome. Īrija plāno sniegt pastāvīgu atbalstu ekonomikas atveseļošanai, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas. Kā ieteikusi Padome, Īrija plāno saglabāt valsts finansētas investīcijas. Komisija atgādina, cik svarīgs ir publisko finanšu sastāvs un budžeta pasākumu kvalitāte, arī izmantojot izaugsmi veicinošas investīcijas, jo īpaši atbalstot zaļo un digitālo pārkārtošanos. Valsts attīstības plānā iekļautie pasākumi, piemēram, dzīvojamo ēku modernizācija un valsts platjoslas plāns, atbilst zaļās un digitālās pārkārtošanās atbalstam. Ievērojot atveseļošanas gaitu, Īrija tiek aicināta regulāri pārskatīt atbalsta pasākumu izmantojumu, efektivitāti un piemērotību un būt gatavai vajadzības gadījumā tos pielāgot atbilstoši izmaiņām apstākļos.

2022. gadā, pamatojoties uz Komisijas prognozi un iekļaujot **Itālijas** budžeta plāna projektā norādīto informāciju, tiek prognozēts, ka fiskālā nostāja, tostarp Atveseļošanas un noturības mehānisma sniegtais impulss, būs atbalstoša. Kā ieteikusi Padome, Itālija plāno sniegt pastāvīgu atbalstu ekonomikas atveseļošanai, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas. Kā ieteikusi Padome, Itālija plāno saglabāt valsts finansētas investīcijas. Tajā pašā laikā Itālija neplāno pietiekami ierobežot valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu. Lai sekmētu piesardzīgas fiskālās politikas īstenošanu, Komisija aicina Itāliju valsts budžeta procedūras ietvaros veikt nepieciešamos pasākumus, lai ierobežotu valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu. Ņemot vērā Itālijas valdības parāda līmeni un lielās ilgtspējas problēmas vidējā termiņā pirms Covid-19 pandēmijas uzliesmojuma, pieņemot atbalstošus budžeta pasākumus, ir svarīgi saglabāt piesardzīgu fiskālo politiku, lai vidējā termiņā nodrošinātu ilgtspējīgas publiskās finanses. Komisija atgādina, cik svarīgs ir publisko finanšu sastāvs un budžeta pasākumu kvalitāte, arī izmantojot izaugsmi veicinošas investīcijas, jo īpaši atbalstot zaļo un digitālo pārkārtošanos. Šajā sakarā Itālijas budžeta plāna projektā iekļautie pasākumi palīdz izpildīt Padomes ieteikumu nodrošināt ilgtspējīgu un iekļaujošu atveseļošanu, vienlaikus prioritāti piešķirot zaļās un digitālās pārkārtošanās procesam. Ievērojot atveseļošanas gaitu, Itālija tiek aicināta regulāri pārskatīt atbalsta pasākumu izmantojumu, efektivitāti un piemērotību un būt gatavai vajadzības gadījumā tos pielāgot atbilstoši izmaiņām apstākļos.

2022. gadā, pamatojoties uz Komisijas prognozi un iekļaujot **Latvijas** budžeta plāna projektā norādīto informāciju, tiek prognozēts, ka fiskālā nostāja, tostarp Atveseļošanas un noturības mehānisma sniegtais impulss, būs atbalstoša, kā ieteikusi Padome. Latvija plāno sniegt pastāvīgu atbalstu ekonomikas atveseļošanai, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas. Kā ieteikusi Padome, Latvija plāno saglabāt valsts finansētas investīcijas. Tajā pašā laikā Latvija nepietiekami kontrolē valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu. Komisija atgādina, cik svarīgs ir publisko finanšu sastāvs un budžeta pasākumu kvalitāte, arī izmantojot izaugsmi veicinošas investīcijas, jo īpaši atbalstot zaļo un digitālo pārkārtošanos. Latvijas atveseļošanas un noturības plānā iekļauto pasākumu, kas ir daļa no budžeta plāna projekta, mērķis ir apmierināt zaļās un digitālās pārkārtošanās investīciju vajadzības. Ievērojot atveseļošanas gaitu, Latvija tiek aicināta regulāri pārskatīt atbalsta pasākumu izmantojumu, efektivitāti un piemērotību un būt gatavai vajadzības gadījumā tos pielāgot atbilstoši izmaiņām apstākļos.

2022. gadā, pamatojoties uz Komisijas prognozi un iekļaujot **Lietuvas** budžeta plāna projektā norādīto informāciju, tiek prognozēts, ka fiskālā nostāja, tostarp Atveseļošanas un noturības mehānisma sniegtais impulss, būs atbalstoša, kā ieteikusi Padome. Lietuva plāno sniegt pastāvīgu atbalstu ekonomikas atveseļošanai, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas. Kā ieteikusi Padome, Lietuva plāno saglabāt valsts finansētas investīcijas. Tajā pašā laikā Lietuva nepietiekami kontrolē valsts finansēto kārtējo izdevumu pieaugumu. Komisija atgādina, cik svarīgs ir publisko finanšu sastāvs un budžeta pasākumu kvalitāte, arī izmantojot izaugsmi veicinošas investīcijas, jo īpaši atbalstot zaļo un digitālo pārkārtošanos. Lietuvas atveseļošanas un noturības plānā un Lietuvas budžeta plāna projektā iekļautie pasākumi palīdzēs izpildīt šo ieteikumu. Ievērojot atveseļošanas gaitu, Lietuva tiek aicināta regulāri pārskatīt atbalsta pasākumu izmantojumu, efektivitāti un piemērotību un būt gatavai vajadzības gadījumā tos pielāgot atbilstoši izmaiņām apstākļos.

2022. gadā, pamatojoties uz Komisijas prognozi un iekļaujot **Luksemburgas** budžeta plāna projektā norādīto informāciju, tiek prognozēts, ka fiskālā nostāja, tostarp Atveseļošanas un noturības mehānisma sniegtais impulss, būs atbalstoša, kā ieteikusi Padome. Luksemburga plāno sniegt pastāvīgu atbalstu ekonomikas atveseļošanai, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas. Kā ieteikusi Padome, Luksemburga plāno saglabāt valsts finansētas investīcijas. Komisija atgādina, cik svarīgs ir publisko finanšu sastāvs un budžeta pasākumu kvalitāte, arī izmantojot izaugsmi veicinošas investīcijas, jo īpaši atbalstot zaļo un digitālo pārkārtošanos. Šajā sakarā Luksemburgas budžeta plāna projektā iekļautie pasākumi palīdz izpildīt Padomes ieteikumu nodrošināt ilgtspējīgu un iekļaujošu atveseļošanu, vienlaikus prioritāti piešķirot zaļās un digitālās pārkārtošanās procesam, kā arī visaptverošu veselības un sociālās aizsardzības sistēmu atbilstībai un ilgtspējai. Ievērojot atveseļošanas gaitu, Luksemburga tiek aicināta regulāri pārskatīt atbalsta pasākumu izmantojumu, efektivitāti un piemērotību un būt gatavai vajadzības gadījumā tos pielāgot atbilstoši izmaiņām apstākļos.

2022. gadā, pamatojoties uz Komisijas prognozi un iekļaujot **Maltas** budžeta plāna projektā norādīto informāciju, tiek prognozēts, ka fiskālā nostāja, tostarp Atveseļošanas un noturības mehānisma sniegtais impulss, būs neitrāla ļoti lielas potenciālās izaugsmes apstākļos, publiskajām investīcijām sasniedzot vēsturiski augstu līmeni, aptuveni atbilstoši Padomes ieteikumam. Malta plāno sniegt pastāvīgu atbalstu ekonomikas atveseļošanai, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas. Kā ieteikusi Padome, Malta plāno saglabāt valsts finansētas investīcijas. Komisija atgādina, cik svarīgs ir publisko finanšu sastāvs un budžeta pasākumu kvalitāte, arī izmantojot izaugsmi veicinošas

investīcijas, jo īpaši atbalstot zaļo un digitālo pārkārtošanos. Paredzams, ka Maltas budžeta plāna projektā plānotais publisko investīciju pieaugums atbalstīs zaļo un digitālo pārkārtošanos un palielinās izaugsmes potenciālu, savukārt pensiju tiesību pieaugums, kaut arī ierobežots, var palielināt spiedienu uz pensiju sistēmas ilgtspēju. Ievērojot atveseļošanas gaitu, Malta tiek aicināta regulāri pārskatīt atbalsta pasākumu izmantojumu, efektivitāti un piemērotību un būt gatavai vajadzības gadījumā tos pielāgot atbilstoši izmaiņām apstākļos.

2022. gadā, pamatojoties uz Komisijas prognozi un iekļaujot **Nīderlandes** budžeta plāna projektā norādīto informāciju, tiek prognozēts, ka fiskālā nostāja, tostarp potenciālais Atveseļošanas un noturības mehānisma sniegtais impulss, būs atbalstoša, kā ieteikusi Padome. Tiek pieņemts, ka Nīderlande sniegs pastāvīgu atbalstu ekonomikas atveseļošanai, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas. Kā ieteikusi Padome, Nīderlande plāno saglabāt valsts finansētas investīcijas. Komisija atgādina, cik svarīgs ir publisko finanšu sastāvs un budžeta pasākumu kvalitāte, arī izmantojot izaugsmi veicinošas investīcijas, jo īpaši atbalstot zaļo un digitālo pārkārtošanos. Nīderlandes budžeta plāna projektā iekļautie pasākumi palīdzēs izpildīt šo ieteikumu. Ievērojot atveseļošanas gaitu, Nīderlande tiek aicināta regulāri pārskatīt atbalsta pasākumu izmantojumu, efektivitāti un piemērotību un būt gatavai vajadzības gadījumā tos pielāgot atbilstoši izmaiņām apstākļos. Iestādes tiek aicinātas iesniegt Komisijai un Eurogrupai atjauninātu budžeta plāna projektu, tiklīdz jaunā valdība būs stājusies amatā; principā tas būtu jāizdara vismaz mēnesi pirms budžeta likumprojekta plānotās pieņemšanas valsts parlamentā.

2022. gadā, pamatojoties uz Komisijas prognozi un iekļaujot **Slovākijas** budžeta plāna projektā norādīto informāciju, tiek prognozēts, ka fiskālā nostāja, tostarp Atveseļošanas un noturības mehānisma sniegtais impulss, būs bremzējoša liela ražošanas apjoma pieauguma un jaunu jaudas ierobežojumu kontekstā 2022. gadā aptuveni atbilstoši Padomes ieteikumam. Slovākija plāno sniegt pastāvīgu atbalstu ekonomikas atveseļošanai, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas. Aptuveni atbilstoši Padomes ieteikumam Slovākija plāno gandrīz saglabāt valsts finansētas investīcijas. Komisija atgādina, cik svarīgs ir publisko finanšu sastāvs un budžeta pasākumu kvalitāte, arī izmantojot izaugsmi veicinošas investīcijas, jo īpaši atbalstot zaļo un digitālo pārkārtošanos. Budžeta plāna projektā paziņotie pasākumi atbilst ieteikumam, bet to apjoms ir neliels. Ievērojot atveseļošanas gaitu, Slovākija tiek aicināta regulāri pārskatīt atbalsta pasākumu izmantojumu, efektivitāti un piemērotību un būt gatavai vajadzības gadījumā tos pielāgot atbilstoši izmaiņām apstākļos.

2022. gadā, pamatojoties uz Komisijas prognozi un iekļaujot **Slovēnijas** budžeta plāna projektā norādīto informāciju, tiek prognozēts, ka fiskālā nostāja, tostarp Atveseļošanas un noturības mehānisma sniegtais impulss, būs atbalstoša, kā ieteikusi Padome. Slovēnija plāno sniegt pastāvīgu atbalstu ekonomikas atveseļošanai, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas. Kā ieteikusi Padome, Slovēnija plāno saglabāt valsts finansētas investīcijas. Komisija atgādina, cik svarīgs ir publisko finanšu sastāvs un budžeta pasākumu kvalitāte, arī izmantojot izaugsmi veicinošas investīcijas, jo īpaši atbalstot zaļo un digitālo pārkārtošanos. Lai gan lielākā daļa pasākumu ir saistīta ar Padomes ieteikumu, pieņemtā nodokļu reforma var radīt spriedzi ilgtspējīgai un iekļaujošai atveseļošanai. Ievērojot atveseļošanas gaitu, Slovēnija tiek aicināta regulāri pārskatīt atbalsta pasākumu izmantojumu, efektivitāti un piemērotību un būt gatavai vajadzības gadījumā tos pielāgot atbilstoši izmaiņām apstākļos.

2022. gadā, pamatojoties uz Komisijas prognozi un iekļaujot **Spānijas** budžeta plāna projektā norādīto informāciju, tiek prognozēts, ka fiskālā nostāja, tostarp Atveseļošanas un noturības mehānisma sniegtais impulss, būs bremzējoša. Kā ieteikusi Padome, Spānija plāno sniegt

pastāvīgu atbalstu ekonomikas atveseļošanai, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu, lai finansētu papildu investīcijas. Kā ieteikusi Padome, Spānija plāno saglabāt valsts finansētas investīcijas. Ņemot vērā Spānijas valdības parāda līmeni un lielās ilgtspējas problēmas vidējā termiņā pirms Covid-19 pandēmijas uzliesmojuma, pieņemot atbalstošus budžeta pasākumus, ir svarīgi saglabāt piesardzīgu fiskālo politiku, lai vidējā termiņā nodrošinātu ilgtspējīgas publiskās finanses. Komisija atgādina, cik svarīgs ir publisko finanšu sastāvs un budžeta pasākumu kvalitāte, arī izmantojot izaugsmi veicinošas investīcijas, jo īpaši atbalstot zaļo un digitālo pārkārtošanos. Šajā sakarā budžeta plāna projektā ir ietverti sīki izstrādāti pasākumi, kas vērsti minētajā virzienā un veicina digitālo pārkārtošanos, palielinot savienojamību un stiprinot kiberdrošību, izmantojot dažādus rīcības plānus, piemēram, Savienojamības un sabiedrības digitālās infrastruktūras plānu. Uz zaļo pārkārtošanos attiecas arī jaunais Likums par klimata pārmaiņām un enerģētikas pārkārtošanu un Nacionālais hidroloģiskais plāns 2021.–2027. gadam. Cita starpā tiks palielināts arī publiskais atbalsts pētniecībai un izstrādei un zināšanu nodošanai ar Spānijas Pētniecības aģentūras un *Red Cervera* starpniecību. Ievērojot atveseļošanas gaitu, Spānija tiek aicināta regulāri pārskatīt atbalsta pasākumu izmantojumu, efektivitāti un piemērotību un būt gatavai vajadzības gadījumā tos pielāgot atbilstoši izmaiņām apstākļos.

II PIELIKUMS. Komisijas 2021. gada rudens prognožu pamatā esošā metodika un pieņēmumi

Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 473/2013 7. panta 4. punktu "metodiku un pieņēmumus Komisijas dienestu jaunākajās ekonomikas prognozēs par katru dalībvalsti, tostarp aplēses par kopējo budžeta pasākumu ietekmi uz ekonomikas izaugsmi, pievieno vispārējā izvērtējuma pielikumā." Komisijas 2021. gada rudens prognozes pamatā esošie pieņēmumi ir skaidroti pašā prognožu dokumentā; šo prognozi neatkarīgā veidā sniedz Komisijas dienesti[24].

Budžeta dati par laikposmu līdz 2020. gadam balstās uz datiem, kurus dalībvalstis Komisijai paziņoja līdz 2021. gada 1. oktobrim un *Eurostat* apstiprināja 2021. gada 21. oktobrī. *Eurostat* nav veicis nekādus grozījumus datos, kurus dalībvalstis paziņojušas 2021. gada rudens paziņošanas kārtā. *Eurostat* atsauca savu iepriekšējo atrunu par Luksemburgas iesniegto datu kvalitāti par 2020. gadu. Luksemburgas statistikas iestādes ir sniegušas trūkstošo informāciju par nodokļu ieņēmumiem, kas atlikti saistībā ar Covid-19 pandēmiju.

Prognožu sagatavošanas nolūkos finanšu stabilitātes veicināšanas pasākumi ir iegrāmatoti saskaņā ar *Eurostat* 2009. gada 15. jūlija lēmumu[25]. Ja vien attiecīgā dalībvalsts nav uzrādījusi citādi, kapitāla iepludināšana, par kuru ir pietiekami sīkas ziņas, prognozēs ir ņemta vērā kā finanšu darījums, t. i., kas palielina parādu, nevis deficītu. Valdības garantijas banku saistībām un noguldījumiem nav iekļautas kā valdības izdevumi, ja vien prognožu izstrādes beigu brīdī nav kļuvis zināms, ka tās ir pieprasītas. Tomēr aizdevumi, ko bankām piešķīrusi valsts vai citas struktūras, kuras klasificētas valsts sektorā, parasti palielina valdības parādu.

Attiecībā uz 2022. gadu ir ņemti vērā pieņemtie vai valstu parlamentiem iesniegtie budžeti un visi pārējie pasākumi, par kuriem ir pietiekama informācija. Konkrētāk, rudens prognozē ir atspoguļota visa informācija, kas iekļauta līdz oktobra vidum iesniegtajos budžeta plāna projektos. Attiecībā uz 2023. gadu prognozēm izmantotais nemainīgas politikas pieņēmums nozīmē ieņēmumu un izdevumu tendenču ekstrapolāciju un to pasākumu iekļaušanu, par kuriem ir zināma pietiekama informācija.

Eiropas valstu vispārējās valdības parāda agregāti par 2021.-2023. gada prognožu periodu ir publicēti nekonsolidētā veidā (t. i., bez korekcijām attiecībā uz starpvaldību aizdevumiem). Lai nodrošinātu laikrindu konsekvenci, arī vēsturiskie dati ir publicēti, balstoties uz to pašu pieeju. Vispārējās valdības parāda prognozes 2021.–2023. gadam par katru dalībvalsti ietver prognožu sagatavošanas datumā paredzēto ietekmi, ko rada garantijas Eiropas Finanšu stabilitātes instrumentam, divpusēji aizdevumi citām dalībvalstīm un dalība Eiropas Stabilizācijas mehānisma kapitālā[26].

Saskaņā ar Komisijas 2021. gada rudens prognozi budžeta pasākumi, par kuriem ziņots 2022. gada budžeta plāna projektos, ir kopējo budžeta deficītu palielinoši (ietekme aptuveni -0,3 % no IKP), ko galvenokārt virza izdevumus palielinoši un ieņēmumus samazinoši

[24] Komisijas 2021. gada rudens ekonomikas prognožu pamatā esošie metodoloģiskie pieņēmumi ir pieejami šādā tīmekļa vietnē: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-forecasts/autumn-2021-economic-forecast_en

[25] Pieejams šeit: http://ec.europa.eu/eurostat/documents/1015035/2041337/FT-Eurostat-Decision-9-July-20093--final-.pdf.

[26] Saskaņā ar *Eurostat* 2011. gada 27. janvāra lēmumu par EFSI ietvaros veikto operāciju statistisko uzskaiti, pieejams šeit: http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/5034386/2-27012011-AP-EN.PDF.

pasākumi. Kopumā tiek prognozēts, ka mehāniskā ietekme uz IKP pieaugumu īstermiņā būs pozitīva.

Ir svarīgi šo aplēsi interpretēt piesardzīgi:

- Regulas (ES) Nr. 473/2013 mērķis ir novērtēt budžeta plāna projektā paredzēto pasākumu ietekmi. Pasākumi, kas veikti un stājušies spēkā pirms budžeta plāna projektu izstrādes, novērtējumā nav iekļauti (lai gan tiem var būt papildu ietekme uz publisko finanšu 2022. gada prognozēm).
- Paziņoto pasākumu ietekmi izsaka, salīdzinot ar nemainīgas politikas pamatscenāriju. Šā pamatscenārija fiskālās politikas ievirze ne vienmēr ir neitrāla. Piemēram, dažu izdevumu posteņu pieauguma tendence varētu būt lielāka vai mazāka par potenciālo pieaugumu, varētu rasties papildu ietekme, ko radītu iepriekš veikti pamatscenārija pasākumi, un 2022. gadā varētu tikt pabeigti agrākie pasākumi.

Dažu dalībvalstu budžeta prognozēs ir iekļauti pasākumi, kurus paredzēts finansēt no *Next Generation EU* / Atveseļošanas un noturības mehānisma. Komisijas 2021. gada rudens prognozē šie pasākumi ir reģistrēti kā deficītu palielinoši pasākumi, lai gan tos, iespējams, finansēs no Atveseļošanas un noturības mehānisma. Rezultātā šo dalībvalstu prognozētais deficīts varētu tikt novērtēts par augstu.

III PIELIKUMS. Parāda atmaksājamības analīze un jutīguma analīze

Šajā pielikumā ir sniegta analīze par valsts parāda attīstības jutīgumu pret iespējamiem makroekonomiskiem satricinājumiem, kā to paredz Regulas (ES) Nr. 473/2013 7. pants. Stohastiskās parāda prognozes tiek izmantotas, lai novērtētu nominālā IKP pieauguma risku, finanšu tirgus attīstības tendenču un fiskālo satricinājumu, kas skar valsts budžeta stāvokli, iespējamo ietekmi uz valsts parāda dinamiku[27].

Stohastiskās prognozes rada makroekonomisko nenoteiktību saistībā ar "centrālajiem" parāda prognozes scenārijiem 2022.-2026. gadā: Komisijas 2021. gada rudens prognozes scenāriju un 2022. gada budžeta plānu projektu scenāriju. Abos gadījumos attiecībā uz laikposmu pēc prognožu perioda ir izmantots parastais nemainīgas fiskālās politikas pieņēmums[28].

Lai iegūtu iespējamo parāda trajektoriju sadalījumu ("konuss" III.1. grafikā redzamajos vēdekļveida grafikos), centrālajā scenārijā pieņemtajiem makroekonomikas apstākļiem piemēro satricinājumus. Šis konuss raksturo plašu iespējamo makroekonomikas apstākļu spektru — izaugsmes rādītājam, procentu likmēm un primārajai bilancei piemēro līdz pat 2000 dažādu modelētu satricinājumu. Šo satricinājumu apmērs un korelācija atspoguļo vēsturisko svārstīgumu un attiecības starp šiem mainīgajiem lielumiem[29]. Tādējādi vēdekļveida grafiki atspoguļo ar varbūtību aprēķiniem iegūto eurozonas parāda dinamiku, ņemot vērā iespējamo izaugsmes, procentu likmju un primārās bilances satricinājumu īstenošanos tādā apmērā un ar tādu korelācijas pakāpi, kāda novērota pagātnē.

Katrā vēdekļveida grafikā prognozētā parāda trajektorija saskaņā ar centrālo scenāriju tiek attēlota ar pārtrauktu līniju. Simulāciju mediāna ir attēlota ar nepārtrauktu melnu līniju. Konuss aptver 80 % no visām iespējamajām parāda trajektorijām, savukārt trajektorijas, kas iegūtas no 20 % no vismazāk iespējamajiem satricinājumiem, nav uzrādītas. Dažādais konusa laukumu iekrāsojums atbilst atšķirīgām iespējamo parāda trajektoriju vispārējā sadalījuma daļām.

Simulācijas liecina, ka ar 80 % varbūtību 2022. gadā eurozonas parāda attiecība būs no 89 % līdz 107 % no IKP saskaņā ar Komisijas scenāriju un no 90 % līdz 108 % no IKP saskaņā ar BPP scenāriju. Līdz 2026. gadam būtu 50 % varbūtība, ka parāda attiecība pārsniegs aptuveni 95 % no IKP saskaņā ar Komisijas scenāriju un 99 % no IKP saskaņā ar BPP scenāriju.

Ar šīm prognozēm ir saistīti papildu riski. Tā kā satricinājumu apmērs un korelācija atspoguļo mainīgo lielumu vēsturiski novēroto uzvedību, šī metodika neatspoguļo faktisko nenoteiktību, jo īpaši saistībā ar izlaides starpības novērtējumu. Izlaides starpības parasti tiek samazinātas virzībā uz mazāku potenciālo izlaides apjomu nekā sākotnēji aplēsts. Šī nenoteiktība norāda uz papildu riskiem attiecībā uz nākotnes parāda trajektorijām, kas šajā analīzē nav atspoguļoti. Cits nenoteiktības avots ir saistīts ar iespējamo saistību izpildi, jo vēdekļveida grafikos ir ietverti tikai tie riski, kas ir pagātnē īstenojušies primārās bilances pasliktināšanās dēļ.

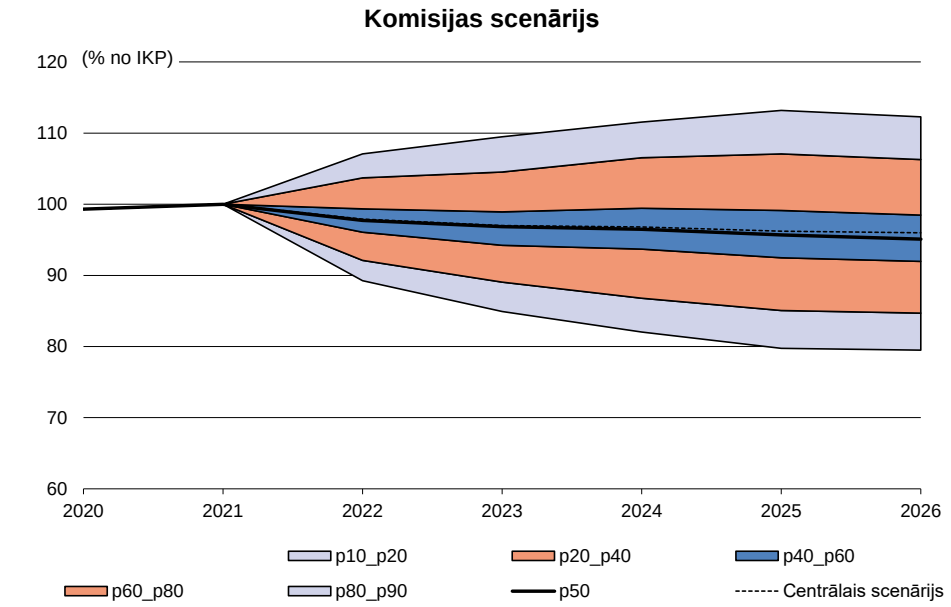

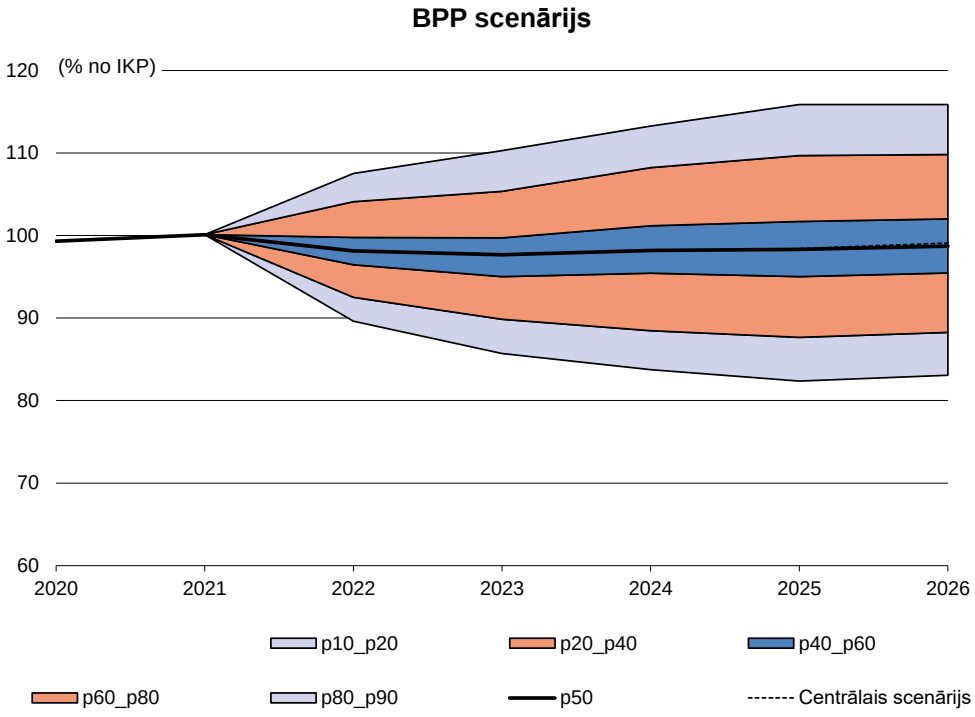
[27] Šeit izmantotā stohastisko valsts parāda prognožu izstrādes metodika ir izklāstīta Eiropas Komisijas 2019. gada izdevuma "Debt Sustainability Monitor" A7. pielikumā un šādā publikācijā: *Berti, K.* (2013), "Stochastic public debt projections using the historical variance-covariance matrix approach for EU countries", *European Economy Economic Paper No. 480*.

[28] Komisijas 2021. gada rudens prognozē ir iekļauti fiskālās politikas pasākumi, kas tika pieņemti vai vismaz ticami izziņoti, un informācija, kura pieejama kopš 2021. gada 25. oktobra. Pēc 2023. gada (pēdējais prognozētais gads) strukturālo primāro bilanci maina tikai prognozētās (neto) novecošanās radītās izmaksas.

[29] Pieņem, ka satricinājumi atbilst daudzdimensiju normālajam sadalījumam.

III.1. grafiks. Vēdekļveida grafiki, kas atspoguļo stohastiskās valsts parāda prognozes, pamatojoties uz Komisijas prognožu scenāriju un budžeta plāna projektu prognožu scenāriju. Eurozona

IV PIELIKUMS. Tabulas

IV.1. tabula. Reālā IKP pieaugums (%) saskaņā ar stabilitātes programmām (SP), budžeta plāna projektiem (BPP) un Komisijas 2021. gada rudens prognozi (KOM)

	2021			2022		
Valsts	SP	BPP	KOM	SP	BPP	KOM
BE	4,1	5,7	6,0	3,5	3,0	2,6
DE	3	3,5	2,7	2,6	3,6	4,6
EE	2,5	9,5	9,0	4,8	4,0	3,7
IE	4,5	15,6	14,6	5,0	5,0	5,1
EL	3,6	6,1	7,1	6,2	4,5	5,2
ES	6,5	6,5	4,6	7,0	7,0	5,5
FR	5,0	6,3	6,5	4,0	4,0	3,8
IT	4,5	6,0	6,2	4,8	4,7	4,3
CY	3,6	5,5	5,4	3,8	4,0	4,2
LV	3,0	3,7	4,7	4,5	5,0	5,0
LT	2,6	4,3	5,0	3,2	4,0	3,6
LU	4,0	6,0	5,8	4,0	3,5	3,7
MT	3,8	4,8	5,0	6,8	6,5	6,2
NL	2,2	3,9	4,0	3,5	3,5	3,3
AT	1,5	4,4	4,4	4,7	4,8	4,9
SI	4,6	0,0	6,4	4,4	4,7	4,2
SK	3,3	3,7	3,8	6,3	4,2	5,3
FI	2,6	3,3	3,4	2,5	2,9	2,8
EA	4,0	5,4	5,0	4,1	4,3	4,3

IV.2. tabula. Nominālās bilances mērķi (% no IKP) saskaņā ar stabilitātes programmām (SP), budžeta plāna projektiem (BPP) un Komisijas 2021. gada rudens prognozi (KOM)

	2021			2022		
Valsts	SP	BPP	KOM	SP	BPP	KOM
BE	-7,7	-8,1	-7,8	-4,5	-4,9	-5,1
DE	-9	-7 ¼	-6,5	-3	-3 ¼	-2,5
EE	-6,0	-3,3	-3,1	-3,8	-2,2	-2,5
IE	-4,7	-3,1	-3,2	-2,8	-1,8	-1,7
EL	-9,9	-9,9	-9,9	-2,9	-3,7	-3,9
ES	-8,4	-8,4	-8,1	-5,0	-5,0	-5,2
FR	-9,0	-8,1	-8,1	-5,3	-5,0	-5,3
IT	-11,8	-9,4	-9,4	-5,9	-5,6	-5,8
CY	-4,7	-5,0	-4,9	-0,9	-1,1	-1,4
LV	-9,3	-9,3	-9,5	-2,7	-4,8	-4,2
LT	-8,1	-4,4	-4,1	-6,0	-3,1	-3,1
LU	-2,0	-0,6	-0,2	-1,3	-0,2	0,2
MT	-12,0	-11,1	-11,1	-5,6	-5,6	-5,8
NL	-5,9	-6,0	-5,3	-1,7	-2,4	-2,1
AT	-8,4	-6,0	-5,9	-4,3	-2,3	-2,3
SI	-8,6	-7,5	-7,2	-5,7	-5,4	-5,2
SK	-9,9	-7,9	-7,3	-5,1	-4,9	-4,2
FI	-4,7	-3,9	-3,8	-2,9	-2,4	-2,4
EA	-8,7	-7,4	-7,1	-4,2	-4,0	-3,9

IV.3. tabula. Parāda attiecība pret IKP (% no IKP) saskaņā ar stabilitātes programmām (SP), budžeta plāna projektiem (BPP) un Komisijas 2021. gada rudens prognozi (KOM)

	2021			2022		
Valsts	SP	BPP	KOM	SP	BPP	KOM
BE	116,3	113,9	112,7	116,0	114,3	113,1
DE	74 1/2	72 ¼	71,4	74	71 ¼	69,2
EE	21,4	17,7	18,4	24,6	19,7	20,4
IE	62,2	55,2	55,6	60,2	51,9	52,3
EL	204,8	197,9	202,9	189,5	190,4	196,9
ES	119,5	119,5	120,6	115,1	115,1	118,2
FR	117,8	115,3	114,6	116,3	113,5	113,7
IT	159,8	153,5	154,4	156,3	149,4	151,4
CY	111,9	107,7	104,1	103,9	100,9	97,6
LV	48,9	48,8	48,2	50,3	51,7	50,7
LT	52,1	46,0	45,3	54,2	45,6	44,1
LU	26,9	25,8	25,9	28,0	26,6	25,6
MT	65,0	61,3	61,4	65,8	61,8	62,4
NL	58,6	57,8	57,5	56,9	57,7	56,8
AT	89,6	82,8	82,9	88,1	79,1	79,4
SI	80,4	78,5	77,7	79,6	77,5	76,4
SK	64,1	61,5	61,8	65,5	61,5	60,0
FI	71,6	71,2	71,2	72,4	71,3	71,2
EA	103,1	97,8	100,0	102,8	95,9	97,9